

РЪКОВОДСТВО ЗА ЕЗИКОВ Ресурсен Център

Насоки за изграждане,
управление и разширяване на
Езикови ресурсни центрове (ЕРЦ)

Improving support for language learning through
Language Resource Centres

improving support for language learning through
Language Resource Centres

Ръководство за езикови ресурсни центрове

**Насоки за изграждане, управление и разширяване на езикови
ресурсни центрове (ЕРЦ)**

**написано и редактирано
от
Партньорите по проекта ЕРЦ**

Настоящият проект е осъществен с подкрепата на Европейските общности в рамките на Програма "Сократ".

Оригинално заглавие на английски език: *The Language Resource Centre Handbook: guidelines for setting up, running and expanding Language Resource Centres (LRCs)*

Преводът е извършен от Европейски център за обучение и квалификация, София, България

Публикувано за първи път през 2003 на английски език от:

Kastaniotis Editions SA

11, Zalogou Street, 10678 Athens, Greece

Tel: +30 210 3301208 Fax: +30 210 3822530

e-mail: info@kastaniotis.com

website: www.kastaniotis.com

Авторско право © Партньорите по проекта за ЕРЦ 2003

Никаква част от настоящата публикация не може да бъде възпроизвеждана, съхранявана или препращана в някаква форма или по някакъв начин, електронен или механичен, да бъде фотокопирана или записвана, без да се изписва източникът, който е:

Партньорите по проекта ЕРЦ, *Ръководство за ЕРЦ: насоки за изграждане, управление и разширяване на езикови ресурсни центрове (ЕРЦ)* (Атина: Kastaniotis Editions, 2003)

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	7
КРАТЪК РЕЧНИК И АБРЕВИАТУРИ	10
УПРАВЛЕНИЕ	11
МИСИЯ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ АСПЕКТИ	11
Мисия	11
Разглеждане на казус: Centre de Recursos de Llengües Estrangeres (CRLE), Барселона	
<i>Мисията на CRLE</i>	11
Разглеждане на казус: Институт за езици и обучение на специалисти при Карловия университет, Прага	
<i>Защо създадохме нашия ЕРЦ, каква е неговата роля и каква методология използваме</i>	12
Взимане на решения, отчет и връзки	13
Планиране	13
Бюджет и финанси	14
Разглеждане на казус: Център за обучение на учители и образователни иновации (CFIE), Гуардо	
Как организираме годишния план на центъра (в рамките на дадения бюджет), на базата на системата за анализ на нуждите, включваща персонала и потребителите	14
Представяне, характеристика и маркетинг	15
Разглеждане на случай: Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum, ÖSpK (Австрийски център за изучаване на съвременни езици), Грац	
<i>Как да създадем облика на ЕРЦ без професионална помощ и без много средства</i>	15
НАЕМАНЕ НА ПЕРСОНАЛ	16
От какви хора имаме нужда?	16
Наемане на работа	16
Координация и отчет	16
Професионално развитие	16
Представяне на персонала и подкрепа	17
Разглеждане на казус: APIGA, Асоциация на учителите по английски език от Галисия, Испания	
<i>Доброволци: студенти на стаж в ЕРЦ на APIGA</i>	17
ОБРАТНА ВРЪЗКА И ОЦЕНЯВАНЕ	18
ПРАВА ВЪРХУ ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ/АВТОРСКИ ПРАВА	18
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И БЕЗОПАСНОСТ, РАБОТНА СРЕДА	18
Осигуровки/задължения	19
ПРАКТИЧЕСКИ ВЪПРОСИ	19
ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ	19
ПОТРЕБИТЕЛИ	20
ЦЕЛЕВИ ГРУПИ	20
Обучаеми	20
Обучаващи	20
Хора, които вземат решенията за езиковото обучение, и мултиплейъри	21

Институции, компании и други лица	21
Разглеждане на казус: CILT, Център за информация по езиково обучение и изследвания, Лондон	
<i>Обслужване на широк кръг потребители</i>	21
ДОСТЪП И ОБЩУВАНЕ	22
Потребители със специални нужди	22
Разглеждане на казус: Институт за работа с езика и говора, Атина	
<i>Различните начини, по които институтът общува със своите потребители</i>	22
КАК ДА ПРИВЛЕЧЕМ НОВИ ПОТРЕБИТЕЛИ	23
Разглеждане на казус: Европейски център за обучение и квалификация (ECET), София	
<i>‘Harry Potter’ и ‘Linguarease’: изграждане на мрежи от езикови ресурсни центрове за конкретни групи (младежи и участници в мироопазващи операции)</i>	23
ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ	24
УСЛУГИ И РЕСУРСИ	25
УСЛУГИ	25
Педагогическа помощ	25
Информационни услуги	25
Допълнителни услуги	26
Технически услуги	26
Разглеждане на казус: Национален съвет за образование, Финландия	
<i>Как да адаптираме общата европейска рамка (CEF) за изучаване и преподаване на езици към Националния рамков учебен план (NBE-FI)</i>	26
Разглеждане на казус: Център за иновации в образованието и обучението (CINOP), Холандия	
<i>Използването на Холандското професионално езиково портфолио в ЕРЦ на холандските професионални обществени колежи</i>	27
Разглеждане на казус: CDI Univerzum, Център за дистанционно обучение, Любляна	
<i>Иновационна практика: прилагане на промени за насърчаване на подход на обучение, насочен към обучаемия при уменията за четене и говорене в езиковия ресурсен център</i>	28
РЕСУРСИ	29
Формат	29
Съдържание	29
Разглеждане на казус: Centre de Recursos de Llengües Estrangeres (CRLE), Барселона	
<i>Предоставяне на ресурси в различни формати и как ги ползват учителите</i>	30
Разглеждане на казус: Езиков център при Университета на Исландия, Рейкявик	
<i>Създаване на Интернет ресурси чрез публикуване на работите на обучаемите</i>	31
Политика за придобиване	32
Каталогизиране	32
Разглеждане на казус: Европейски център за съвременни езици (ECML) към Съвета на Европа, Грац, Австрия	
<i>Стъпки към придобиването на нова библиотечна система за управление на документацията на ECML и ресурсен център, позволяващ предоставянето на он-лайн каталог</i>	33
Разглеждане на казус: CILT, Център за информация по езиково обучение и изследвания, Лондон	
<i>Публикуване на каталога на CILT он-лайн</i>	33
Представяне на ресурсите	35
Разглеждане на казус: Centre des Langues Luxembourg, Люксембург	
<i>Управление на ресурси от различни езици: организация и работа с материалите на осем езика в ресурсен център за самостоятелен достъп</i>	35
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ/НАСЪРЧАВАНЕ НА ЕЗИКОВОТО ОБУЧЕНИЕ И НА МУЛТИКУЛТУРНИ ПОЗНАНИЯ	35
Разглеждане на казус: Езиков център при Университета в Малта, Малта	
<i>Насърчаване на мултикултурните познания чрез изучаване на чужди езици</i>	35

Разглеждане на казус: Център по методология и информация за обучение на учители (РТМІК), Веспрем, Унгария	
<i>Повишаване на межкултурните познания чрез събития със сравнително-културна насоченост в езиковия ресурсен център</i>	.36
ВЪВЕЖДАНЕ НА НОВИ УСЛУГИ	.37
ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ	.38
УСЛОВИЯ	.39
ПОМЕЩЕНИЯ	.39
Местоположение/използване на пространството	.39
Разглеждане на казус: Centre des Langues Luxembourg (CLL), Люксембург	
<i>От библиотека към център за самостоятелен достъп: превръщане на традиционната училищна библиотека в модерен мултимедиен център за обучение</i>	.40
МЕБЕЛИ И ОБОРУДВАНЕ	.41
Мебели	.41
Оборудване	.42
Обозначение и маркировка	.42
ДОСТЪП И АТМОСФЕРА	.43
Достъп	.43
Атмосфера	.43
Други средства за потребителите	.43
ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ И РАЗВИТИЕ НА НАЛИЧНИТЕ СРЕДСТВА	.43
ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ	.43
БИБЛИОГРАФИЯ	.44
УЧАСТНИЦИ	.46

Въведение

Проектът за езикови ресурсни центрове

През 2001 г. шестнадесет организации от тринадесет европейски страни и Европейският център за съвременни езици към Съвета на Европа започнаха съвместна работа по един европейски проект¹ с цел да *подобрят помощта за езиковото обучение чрез езикови ресурсни центрове (ЕРЦ)*. Идеята, която стои зад този проект, е повишаване нивото на професионалните знания и диалога между хората, които отговарят за езиковите ресурсни центрове чрез споделяне на опита и уменията от различни географски, лингвистични, културни и образователни среди.

През последните години все повече нараства общественото и политическото осъзнаване на ползата от изучаване на чужди езици, както и се обръща все по-голямо внимание на необходимостта да се подкрепят различните форми на обучение и да се насърчи автономността в езиковото обучение. Тези два фактора водят до създаването на много нови езикови ресурсни центрове във всички сфери на образованието и обучението и до разширяване на голяма част от вече съществуващите центрове.

В момента може да откриете ЕРЦ на най-различни места:

- от училища до университети;
- на регионално, национално и международно равнище за подпомагане на учителите и научните работници;
- в компании и частни езикови училища;
- в сферите на образованието и обучението;
- дори 'виртуално', он-лайн по Интернет.

Всички партньори, които участват в проекта ЕРЦ, имат най-малко една обща характеристика – всички те управляват или подпомагат някакъв вид езиков ресурсен център. Езиковите ресурсни центрове, представени в проекта, имат разнообразни 'мисии' и обслужват различни потребители, в зависимост от сферата, в която работят:

- някои ЕРЦ обслужват само обучаващите се;
- някои - само учители, обучаеми, научни работници, ръководители и други мултиплейъри;
- някои ЕРЦ обслужват цялата образователна система в своя регион или страна (насърчават нововъведенията, предоставят помощ, ресурси и обучение);
- някои ЕРЦ обслужват всички тези различни групи потребители ... и дори повече.

Въпреки това бяхме убедени, че независимо от това разнообразие – или точно заради него – ние ще научим много един от друг и от нашите различни области на професионален опит.

¹ Проектът ЕРЦ (90050-CP-1-2001-UK-Lingua-L1) получи помощ от Програма 'Сократ' на ЕС (дейност Лингва 1) 2001–2003

Езиковите ресурсни центрове са известни под много имена в зависимост от географската, лингвистичната и организационната среда, в която се намират. Поради тази причина решихме да включим възможно най-голямо разнообразие от тях и в настоящата публикация да приемем понятието 'Езиков ресурсен център' в най-широкия му смисъл. Ето защо, понятието 'Езиков ресурсен център' ще включва всичко онова, което в различните институции се нарича: Езиков център; Център за самостоятелен достъп, Библиотека за самостоятелен достъп; Независим център за обучение; Ресурсен център; Център за учители; Ресурсна стая; Езикова библиотека (...)

За нас определящите елементи са, че езиковият ресурсен център (ЕРЦ) предоставя **услуги** (включително ресурси) и **оборудване** за **потребителите** и *подпомага* конкретна цел или 'мисия' свързана с езиковото обучение, преподаването, приложната лингвистика или научната работа в някоя от тези области.

Центърът може да бъде част от стая или цяла сграда. Предоставяните услуги могат да бъдат няколко места за слушане и няколко вестника или всичко, изброено в раздела 'Услуги' на настоящото издание. Потребителите могат да бъдат студенти, които ползват центъра няколко часа седмично, или хиляди потребители от различни сфери и с различни нужди, но за целите на това издание, структурата, която предоставя тази услуга, се нарича Езиков ресурсен център, или съкратено ЕРЦ.

Ръководство за езикови ресурсни центрове

В началото на проекта за ЕРЦ, направихме няколко упражнения за обмен на информация, за да открием силните места на нашите партньори и сферите на техния опит. Решихме да се опитаме да 'уловим' идеи, съвети, примери за добра практика – без да изключваме и уроците, които научаваме от минали грешки – в едно издание, за да ги споделим с тези, които останаха извън първоначалната рамка на партньорите по проекта. Резултатът е настоящото издание, *Ръководство за ЕРЦ: насоки за изграждане, управление и разширяване на езикови ресурсни центрове (ЕРЦ)*.

Бяхме решени да направим *Ръководството за ЕРЦ* възможно най-практично и 'земно', и, както се изрази един партньор, 'то да представлява един вид диалог с колегите'. Освен това решихме да включим и кратко описание на различни казуси от опита в нашите ЕРЦ, за да илюстрираме действителни примери от практиката в различни институции.

Целта ни бе да създадем нещо наистина полезно за всеки, който участва в изграждането, управлението и разширяването на ЕРЦ. Имаме възможно най-широк кръг читатели. Например, надяваме се, че *Ръководството за ЕРЦ* ще бъде от полза за учителя, който желае да направи малък ЕРЦ в средно общообразователно училище, както и за учителите от голям, утвърден център, които желаят да осмислят своята практика или търсят идеи да подобрят своите методи на работа.

Всички теми, разгледани в *Ръководството за ЕРЦ*, няма да се отнасят за всеки ЕРЦ и не смятаме, че съществува универсален начин за управление на ЕРЦ. Поради тази причина решихме във всеки раздел има основен 'въпросник' - серия от въпроси, за да може всеки читател да помисли върху тях и да реши дали те се отнасят за неговия ЕРЦ и дали са приложими. Би било полезно, когато използвате *Ръководството за ЕРЦ* да си представите, че въпросите се предшества от фразата 'ако това се отнася за вас, (...)'.

Ръководството за ЕРЦ е съставено така, че да се акцентира и върху професионалното развитие. То може да бъде фотокопирано, при условие, че източникът се посочва и се надяваме, че форматът и оформлението ще позволят неговото използване в работни срещи и семинари за обучение. Във всеки раздел, заедно с *въпросниците* и *казусите*, сме включили някои практически *съвети*, предоставени от нашите партньори и някои *полезни връзки*, които да помогнат на читателите да открият допълнителна информация за конкретна тема в World Wide Web.

През последните двадесет години много отделни хора и институции помогнаха за развитието на 'изкуството' да се управлява успешно ЕРЦ. Задължени сме на всички, които публикуваха и организираха работни срещи и презентации за Езиковите ресурсни центрове (или Центрове за самостоятелен достъп) в миналото и се надяваме, че *Ръководството за ЕРЦ* ще допринесе за продължаване на диалога между хората, работещи в тази сфера. Открихме, че работата на Едит Еш, Дейвид Инграм, Дейвид Литъл, Джуди МакКол, Никол Пото, Филип Райли, Сю Шийрин, Европейската конфедерация на езиковите центрове във висшето образование (CERCLES) и проекта CIEL са особено важни за изготвяне на настоящото издание.²

Ръководството за ЕРЦ се издава на шестнадесет европейски езика³ от различни региони и страни, в които работят партньорите по проекта: България; Каталония; Чехия; Холандия; Англия; Финландия; Франция; Галисия; Германия; Гърция; Унгария; Исландия; Люксембург; Малта; Словения и Испания.⁴

Надяваме се, че това издание ще бъде полезно за читателите и ще се радваме да получим обратна връзка и предложения (на: feedback@lrcnet.org). Надяваме се, също така, че то ще ви мотивира да посетите портала на LRCnet www.lrcnet.org, който ще бъде достъпен поне до 2005 г. През портала на LRCnet вие можете да вземете участие в он-лайн дискусии по въпроси, свързани с ЕРЦ, да изтеглите *Ръководството за ЕРЦ* на всички езици, както и да получите достъп до други ресурси, информация и помощ.

Филипа Райт

Проектен координатор на ЕРЦ

От името на всички партньори по проекта, изброени по-подробно в раздела 'Участници'

² Пълен показалец в библиографията в края на изданието

³ Може да се рзпечата или изтегли от портала на LRCnet : www.lrcnet.org

⁴ Проектът ЕРЦ приветства предложения за превод на Ръководството за езикови ресурсни центрове и на други езици (европейски и други)

Кратък речник и аббревиатури

CEF	Обща европейска езикова рамка: обучение, преподаване, оценяване
ECML	Европейски център за съвременни езици към Съвета на Европа
ELP	Европейско езиково портфолио
EC	Европейски съюз
ISBN	Международен стандартен номер на книгата
ЕРЦ	Езиков ресурсен център
ICT	Информационни и комуникационни технологии, ИКТ
MARC	Щрихкод
Мултиплейър	Лице, чиято професионална длъжност му позволява да разпространява на други хора информация в дадена област
OPAC	Каталог, отворен за обществен достъп
Специални нужди	Трудност в обучението или увреждане, което изисква ползване на образователни средства, различни от общоприетите
Стандартна рамка	Набор от процедури, които трябва да се следват, за да се постигне надеждна интерпретация на постигнатите резултати от обучаемия

У П Р А В Л Е Н И Е

Причината за съществуването на всеки ЕРЦ е да се отговори на нуждите на конкретна група или на групи от потребители. Въпросът кои са тези потребители и какви услуги получават, трябва, в най-добрия случай, да се базира на един цялостен анализ на нуждите и да бъде ясно дефиниран в 'Мисията'. Персоналът, ресурсите и средствата би трябвало да работят в посока за успешното предоставяне на исканите услуги.

За да постигне това, ЕРЦ често използва по-различни комбинации от персонал, средства и услуги от тези, които се използват в традиционните езикови катедри или други институции. Тези нови комбинации, обаче, изискват по-големи управленски умения. Консултациите, процесът на взимане на решения, механизмите на планиране и отчет могат да бъдат по-сложни от тези в други образователни структури.

Повечето мениджъри (директори, координатори ...) по проекта ЕРЦ имат щастието да работят в една стимулираща мултикултурна атмосфера, в която могат да разчитат на опита и самоотвержеността на професионален екип с множество умения. И както става в екипната работа, добрите сътрудничество, координация, общуване и ефективно управление могат да доведат до едно по-успешно предоставяне на услуги и до по-гладко протичане на работата в ЕРЦ.

Мисия и институционални аспекти

Мисия

- ☐ Каква е причината за съществуването на вашия ЕРЦ – т.е. каква е неговата цел/роля/мисия?
- ☐ Каква е образователната философия/методология, която е залегнала в основата на работата на вашия ЕРЦ?
- ☐ Идентифицирахте ли ясно вашите потребители/потребителски групи?
- ☐ Утвърден ли е вашият ЕРЦ и дали вашите планове за развитие/разрастване са базирани на цялостен анализ на нуждите?
- ☐ Вашият ЕРЦ има ли ясна 'мисия' и дали колективът и потребителите я съзнават?

Разглеждане на казус

Centre de Recursos de Llengües Estrangeres (CRLE), Барселона

Мисия на CRLE

Нашият Ресурсен център за чужди езици (CRLE) бе създаден като образователна услуга към Министерството на образованието в Каталония с мисията да подобри чуждоезиковото обучение и преподаване.

CRLE бе натоварен със следните отговорности:

- да експериментира и разпространява иновационни подходи в препода-

ването на чужди езици, а също и нови образователни техники и средства; да изготви нови образователни материали за началното и средното образование;

- да открие ресурсен център за подпомагане на обучението и преподаването по чужди езици;
- да дава консултации и съвети за вътрешнообразователни програми и

Разглеждане на казус

- дейности, извършвани в училищата;
- да разпространява информация за добрата практика в тази сфера;
- да предоставя нужните материали на учителските центрове;
- да разработва централно администрирани сертификатни изпити за Escoles Oficials d'Idiomes (официалните езикови училища).

За изпълнението на тази мисия са разработени различни краткосрочни и дългосрочни проекти, които се изпробват, финансират и прилагат. Където е възможно, добрите резултати от оценъчната фаза на пилотните проекти довеждат до обобщаване на дейностите и възприемане на съответна политика.

Проектите се променят в хода на работата на CRLE, в смисъл че те се развиват заедно с изискванията на времето

и новите нужди. През осемдесетте години акцентът бе върху въвеждането и използването на аудио-визуални средства в класната стая, организирането на програми за училищен обмен и летни езикови програми за обучение в реална среда за учениците. Напоследък се насочваме повече към проекти като интегриране на ИКТ, ранното въвеждане на чуждоезиковото обучение, използването на автономна политика за обучение на ниво училища или Интегрирано езиково обучение в учебната програма (CLIL).

Необходимостта от оценяване на чуждоезиковите програми ни доведе до участие във всеобхватни национални и международни разработки за ефективността на обучението по английски език в нашата страна на различни образователни равнища.

Разглеждане на казус

Институт за езици и обучение на специалисти при Карловия университет, Прага

Защо създадохме нашия ЕРЦ, каква е неговата роля и каква методика използваме

Два са основните стимули, които ни накараха да прехвърлим част от процеса на преподаване и обучение в Езиковия ресурсен център.

Първият стимул дойде от самите студенти, които изпитват влиянието на високотехнологичното общество и трябва да работят упорито, за да намерят своето място във висококонкурентния, глобален пазар на труда. Повечето от нашите студенти са зрели хора, които се присъединяват към нашите езикови курсове с конкретна цел. Те имат желание да получат знания извън класната стая, но се нуждаят от напътствия. За да отговорим на нуждите на тези 'клиенти' трябва да предложим индивидуален подход. Ползвайки идеите на редица автори на нови учебници, ние започнахме така:

- предоставихме по-широки възможности на студентите да избират какво искат да правят по време на редовните си занятия;
- насърихихме ги да създават свои собствени материали;
- осигурихме допълнителни часове за консултации.

Междувременно, опитвайки се да направим процеса на преподаване и обучение по-ефективен за всеки, ние работихме и върху повишаване на мотивацията у по-малко амбициозните студенти и оказвахме помощ на преподавателите в трудната задача да се наблюдават групи,

които работят по няколко различни задачи едновременно.

Вторият стимул дойде от новите теории в чуждоезиковото обучение и методите на преподаване. През 1999 участвахме в работната среща на ECML "Езикови ресурсни центрове: преместване на акцента от учителя към ученика" (виж Poteaux N., Ginét. A. в общата библиография). Това събитие ни накара да възприемем обучението не като процес, в който преподавателят решава как да се обучава студентът, а като процес, който се ръководи от самия студент. Убедихме се, че автономното обучение ще се засили, ако осигурим поподходяща среда – под формата на езиков ресурсен център.

Изграждането, обаче, на скромнен ЕРЦ се оказа по-лесна задача от тази да подготвим студентите за тяхната нова роля. По-долу ще намерите кратко резюме на задачите, по които работим в момента, за да помогнем на нашите студенти да станат по-самостоятелни и по този начин да изучават езика по-ефективно:

- разработване на учебна програма, която отчита опита на по-възрастните обучаеми и отговаря на нуждите на конкретна група обучаеми;
- подпомагане на обучаемите да осъзнават, че трябва да продължат да изучават езика сами, след като напуснат класната стая;

Разглеждане на казус

- оказване на помощ в придобиване на необходимите умения, за да се справят успешно, т.е.:
 - диагностициране на техните нужди за обучение и формулиране на целите на обучението;
 - дефиниране на съдържанието и развитието на процеса на обучение;
 - подбор на стратегии за обучение, които биха им помогнали най-добре;
 - мониторинг на процеса на усвояване;
 - оценка на усвоеното.

Взимане на решения, отчет и връзки

- ☐ Какво е нивото на автономност на вашия ЕРЦ?
- ☐ Вашият ЕРЦ част ли е от по-голяма катедра/организация?
- ☐ Предоставяте ли услуги на няколко различни катедри/групи потребители (можете ли да предоставите/трябва ли)?
 - Ако го правите, ясно ли са дефинирани самите услуги?
 - Трябва ли да работите в съответствие с 'Договора за ниво на услугите'?
 - Как се финансират тези услуги (от бюджета на катедрите или с такси)?
- ☐ Какво е нивото на управленски/финансови решения, които вие и вашият екип може да вземете и кои от тях трябва да пренасочите?
 - Това ясно ли е за всички, които участват?
- ☐ Пред кого се отчитате – пред конкретно лице или управленски комитет/ръководна група?
- ☐ Какви са механизмите за консултации/отчитане?
 - Те ясни ли са за всички?
 - Можете ли да предоговорите равнището на консултациите, ако е необходимо, за да позволите на вашия ЕРЦ да върви в крак с времето?
- ☐ Може ли вашият ЕРЦ да се възползва от централни услуги (напр. за техническа помощ/персонал) – ясна ли е основата на тези взаимоотношения?
- ☐ Познавате ли всички услуги и помощни средства, които вече се предлагат във вашата институция, и сигурни ли сте, че надграждате върху съществуващ опит?

Полезен съвет

- Може да намерите помощ от съседен на вашия ЕРЦ, особено ако управлявате малък център.

Планиране

- ☐ Притежавате ли 'общ план' за вашия ЕРЦ (може би нещо като годишен план или план за развитие) и ако имате такъв, за какъв период трябва или сте длъжни да планирате?
- ☐ Каква е ситуацията в момента – какви са непосредствените, краткосрочните и дългосрочните стратегически и оперативни цели, които трябва да постигнете?
 - Каква е реалистичната прогноза за развитие на вашия ЕРЦ?
 - Направихте ли проучване за евентуалната приложимост, за да проверите резултатите от някои основни разработки?
- ☐ Кой участва в процеса на планиране – дали това са всички участници, включващи персонала и потребителите?
 - Наясно ли сте кого трябва да консултирате (напр. имате ли представители на студентите) и кои са най-подходящите стратегии за консултиране, които може да използвате?

Полезен съвет

- Не забравяйте да се съобразявате с всички 'участници', от основателите до потребителите.

Бюджет и финанси

- ☐ Какво е равнището на автономност при определяне и изразходване на вашия бюджет?
- ☐ Какъв е вашият бюджет – годишен, двегодишен или тригодишен?
- ☐ Трябва ли да предлагате или договаряте средствата – и ако да, на каква основа?
- ☐ Трябва ли да печелите процент от вашия приход?
 - Ако да, как – чрез преподаване/предлагане на услуги и помощни средства, или чрез проектна дейност?
 - Знаете ли къде да търсите и намерите възможности за проекти/участие в търгове?
- ☐ Ясни ли са наложените бюджетни пера/ограничения/процеси (за поръчки или отчети) на всички, които трябва да ги използват?
- ☐ Ако вашият ЕРЦ е част от по-голяма организация, кой отдел може да ви предложи помощ по финансови въпроси?

Разглеждане на казус

Център за обучение на учители и образователни иновации (CFIE), Гуардо

Как организираме годишния план за центъра (в рамките на дадения бюджет) на базата на системата за анализ на нуждите, включваща персонала и потребителите

CFIE в Гуардо е един от трите центъра за обучение на учители и образователни иновации в провинция Паленсия, Северна Испания. Нашият Годишен план за изпълнение следва точно определена програма и ясно дефинирани етапи, и по този начин всички, които участват в процеса, знаят предварително какви са техните отговорности и задължения.

Първият етап на процеса започва през януари със среща на Областния комитет за обучение на учители, който включва представители от трите центъра за обучение на учители, както и хората, които взимат решенията от Образователния съвет на Паленсия. Този комитет решава как точно да се осъществи процесът на консултиране и планиране през годината. Договаряме се за:

- разпределянето на задълженията;
- програмата за всеки етап от процеса;
- въпросниците за анализ на нуждите от обучение;
- равнището на възможните услуги според бюджета и наличните човешки ресурси.

Тези договорености се постигат в дух на сътрудничество и приятелство.

Годишният бюджет за нашата дейност се съобщава на Областния комитет за обучение на учители от Министерството на образованието. Разпределянето се приема от трите центъра според броя на потребителите, които има всеки един от тях. Така ние предварително разбираме, през май, с какви пари ще разполагаме

през следващата академична година.

Сред колектива в центровете за обучение на учители, всеки консултант играе ролята на посредник между CFIE и определен брой училища. Консултантът е лицето, отговорно за провеждане на първоначалната среща с всяко училище (представено от ръководните екипи и учителя, който отговаря за продължаващото професионално развитие). На тази среща се обясняват въпросниците за нуждите от квалификация и се договарят датите, на които консултантът ще получи резултатите. Консултантът трябва да обобщи нуждите на учителите от обучение за всяко училище в отчет, който се представя на среща на колектива на CFIE.

След като нашият екип събере и обсъди всички молби за квалификация в училищата, ние ги анализираме спрямо бюджета на центъра. След това вече сме в състояние да определим приоритетите и да решим кои дейности и събития могат да бъдат реализирани и кои от новите ресурси можем да усвоим през идната година. Тези решения се представят на Областния комитет от директора на центъра. Областният комитет, от своя страна, ги предава на регионалното министерство на образованието и годишният план за изпълнение е завършен.

Открихме, че ключът към гладкото протичане на целия този процес е доброто общуване, особено между училищата и консултанта от CFIE и между консултанта на CFIE и останалите членове на нашия екип.

Полезен съвет

- ➔ Обърнете внимание на 'скритите разходи' като лицензии за софтуер и договори за поддръжка, когато започвате изграждане на ЕРЦ от нулата.

Представяне, характеристика и маркетинг

- ☐ Имате ли 'политика на комуникациите', която конкретизира целите, стратегиите, плановите за действие и методите за оценяване на вашия ЕРЦ?
 - На каква основа ревизирате тази политика?
- ☐ Имате ли ясен и подреден 'офис стил' за документацията/визуалните материали/комуникации във вашия ЕРЦ, които да му придадат визуална 'идентичност'?
- ☐ Имате ли запазен знак, който да характеризира вашата дейност или може да използвате това на 'институцията майка'?
- ☐ Как рекламирате вашия център – използвате ли подходящи средства, за да достигнете до целевите потребители?
 - Работите ли в тясно сътрудничество с учителите/обучаващите хора, които използват центъра (независимо дали са от същата институция или не), за да сте сигурни, че те рекламират предлаганите от ЕРЦ услуги на техните ученици/обучаеми?
 - Организиране ли (или участвате ли) на изложби, културни събития, панаири на книгата, кампании за четене и грамотност?
 - Провеждате ли 'открити дни' или 'открити вечери' за потенциалните потребители?
- ☐ Какво Web/он-лайн присъствие имате – информация за местоположение/работно време, или пълен списък на вашите услуги, каталог на вашите ресурси, подробна информация за всички ваши проекти и дейности?
 - Как подsigурявате полезна, нова и използвана он-лайн информация за вашия ЕРЦ?
- ☐ Публикувате ли информационна брошура за клиентите на вашия ЕРЦ с работното време, услугите, лица за контакти и информация за достъп на лица с увреждания?

(Бележка: За въпросите, свързани с 'Достъпа' виж раздел 'Потребители')

Разглеждане на казус

Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum, ÖSpK (Австрийски център за изучаване на съвременни езици), Грац

Как да създадем облика на ЕРЦ без професионална помощ и без много средства

През 1997 г. Австрийският център за изучаване на съвременни езици (ÖSpK) е все още част от австрийското Министерство на образованието (BMBWK), но с неизбежната перспектива да остане без средства. По това време ние бяхме възприемани като част от министерството и не притежавахме стратегии да представяме независимия облик на нашата организация – ÖSpK – при определяне на нашите целеви групи.

Започнахме доста успешния – но въпреки това труден – процес на 'създаване на свой облик' в сферата на австрийското образование чрез обсъждане на:

- нашите цели;
- наличните възможности;
- стратегиите, които бихме могли да използваме,

за да бъдем 'разпознавани' по-добре от нашите целеви потребители.

Преосмислихме визуалния си облик и решихме да използваме едни и същи визуални символи при всяка възможност, за да повдигнем и затвърдим имиджа си. Открихме, че не е нужно да наемаме скъпа агенция за връзки с обществеността – това, което е наистина от значение за нас, е хората да могат да идентифицират

името на нашата институция и нейния запазен знак в комбинация с различни ключови послания за нейната цел.

Доста дълго обмисляхме името, емблемата, рекламните брошури, съществуващите издания и др. Открихме, че очевидно не толкова съществени решения като:

- къде и кога да поставим емблемата;
 - кои брошури да използваме;
 - дали можем да променим вида на съществуващите издания (дори и незначително), така че те да бъдат свързвани по-лесно с нашата институция,
- са ключът към създаването на нашия нов облик.

Знакът на ÖSpK, в комбинация с пълното ни наименование, в момента се използва във всички наши издания, писма, брошури и папки. Ако е възможно, винаги поставяме логото си на едно и също място върху страницата, както и се стараем да използваме такъв дизайн за всички материали, който да придаде един и същи външен вид на изданията, папките, CD-ROM и др. от даден проект.

Следващата ни стъпка бе да планираме стратегия за комуникациите, за да сме сигурни, че всички послания са насочени

Разглеждане на казус

в желаната посока, и имат желания ефект. Решихме да рекламираме ÖSpK по възможно най-много различни поводи и да отпечатаме материали, които да бъдат на разположение за посетителите, дори и ако понякога поради бюджетни ограничения се налага да бъдат раздавани фотокопия. Ние определихме кръг от медийни лица за контакти, включително кореспонденти на списания и вестници, които пишат за образование, социални дейности и по специализирани теми и открихме, че изграждането на връзки с медиите изисква най-вече време, а не пари! След това приложихме тези стратегии по време на Европейската година на езиките и сега често се оказваме в центъра на вниманието, когато се заговори за изучаване на съвременни езици в Австрия.

Открихме, че ако използваме една ясно структурирана и редовно обновявана

страница в Интернет, можем да подпомогнем (поякога изтощителния) процес да представяме ефективно своята институция. Ако разработите концепцията и съдържанието сами и оставите техническото оформление на уеб програмист, ще спестите и време, и пари. Освен това, добрата основна концепция може лесно да бъде разширена според вашето финансово положение, напр. чрез интерактивни бази данни, дискуссионен форум, чат румове и др.

На последно място, но не и по значение, бихме препоръчали да откриете ключови думи за работата ви и те да бъдат ясни, кратки и възможно най-достъпни. В ÖSpK ние използваме следните: 'Развитие – Разпространение – Мрежи'. Подобни ключови думи могат да се превърнат в отправни точки на вашата стратегия за връзки с обществеността, която трябва да използва всяка възможност за реклама!

Наемане на персонал

От какви хора имаме нужда?

- ☐ Какво е профилирането и каква е и члеността на персонала, от който се нуждае вашият ЕРЦ: академичен; консултантски; информационни специалисти; административен, технически?
 - Вашият персонал на пълен или непълен работен ден ли е; на постоянен трудов договор, на втори трудов договор, почасово ли работи; на практика ли е при вас, доброволци ли са, научни работници или смесица от изброеното?
 - Имат ли всички служители на ЕРЦ длъжностна характеристика, която определя техните права и отговорности?
 - Налага ли се вашият персонал да полага извънреден труд, т.е. да работи вечерно време или през почивните дни?

Наемане на работа

- ☐ В състояние ли сте да наемете свой собствен персонал? Ако сте в състояние, запознати ли сте с правните аспекти и какъв да бъде размерът на заплащането?
 - Обмислили ли сте равните възможности?
- ☐ Знаете ли къде да публикувате ваша обява, за да откриете потенциални кандидати за свободни работни места?
- ☐ Имате ли програма за въвеждане/насочване на новите колеги?

Координация и отчет

- ☐ Структурите за отчет и управление ясни ли са за всички от ЕРЦ (напр. имате ли организационна схема)?
 - Ако сте част от по-голяма организация, ясни ли са процедурите за работа с ръководните групи, координиращите комитети и колеги извън ЕРЦ?
 - Осигурявате ли на персонала по места механизми за обратна връзка по всички аспекти от работата и дейностите на ЕРЦ?
- ☐ Как се организира работното време (за посрещания, консултантския, техническия, както и за преподавателския персонал); отпуските, заместванията. От кого се организира?

Професионално развитие

- ☐ Имате ли план и бюджет за професионално развитие и диференциране на уменията?
 - Професионалното развитие свързано ли е с оценяването на колектива?

- Как насърчавате и подкрепяте колектива?
- Предлагате ли помощ на колектива за разходите за външно обучение и курсове, свързани с работата?
- Персоналът получава ли отпуск за научна дейност или за посещение на курсове, свързани с работата?
- Как колективът научава за възможностите за обучение?
- Имате ли писмени указания ('Практически наръчник') за основните оперативни аспекти на работата в ЕРЦ – за да пестите времето на хората и да не обяснявате всеки път всичко за ЕРЦ, когато наемате нов персонал?

Представяне на персонала и подкрепа

- Хората от персонала обръщат ли се за помощ към съответните профсъюзи или професионални организации?
 - Предоставя ли им се свободно време или финансова помощ да посещават събрания?
- Участвате ли в мрежи, които да ви подпомогнат в професионалната ви работа и развитие?

Разглеждане на казус

APIGA, Асоциация на учителите по английски език от Галисия, Испания

Доброволци: студенти на стаж в ЕРЦ на APIGA

Един от проблемите, пред които са изправени много ЕРЦ, е нуждата от по-голям персонал отколкото техният бюджет може да си позволи. Възможното решение е да се наемат доброволци. APIGA, организация на учители в Северна Испания, може да предложи няколко полезни съвета. Една от идеите е да се наемат студенти, които току-що са завършили университета и се нуждаят от натрупване на трудов стаж. Друг вариант е да се обърнете към академичните институции, които предлагат стажове в рамките на техните програми – много често те самите търсят нови организации, в които да изпращат студенти на стаж.

Преди да потърсите доброволци, би било добра идея да дефинирате ясно задачите в разумни граници, за да не се затруднят новите служители, или обратно, да се отегчат. Нещо повече, ако конкретизирате исканията си към доброволците, ще бъде по-лесно да убедите хората, че те ще получат стажа, от който се нуждаят и който ще намерят за доста удовлетворяващ. Например, току-що завършилите студенти ще се изкушат повече от възможността да помогнат за създаването на нова база данни, отколкото да подреждат архиви или да вършат канцеларска работа.

Друга полза от ясно дефинираните задачи,

по които доброволците трябва да работят от самото начало е, че ЕРЦ може да потвърди стажа по-лесно с официални препоръки, които студентите доброволци ще отнесат със себе си. Така бъдещите работодатели ще имат по-ясна представа какво са постигнали студентите доброволци по време на стажа си в ЕРЦ. При това е по-лесно да се наблюдава напредъкът на доброволците по време на стажа им и се намалява напрежението у щатния персонал, който няма да бъде изправен пред проблема какви да са следващите задачи на доброволците.

По-големите организации биха могли да имат и въвеждащи програми, така че новите доброволци да получават основни знания и в същото време да опознават самата институция. Бивши доброволци могат да обучават новите и да получават препоръки за тази си дейност.

И накрая, потърсете други начини, с които да възнаградите доброволците ако не можете да им плащате. APIGA, например, предлага на своите доброволци свободен достъп до конференции и работни срещи или просто им позволява да се присъединят към организацията без такса. Разбира се, такива привилегии са свързани с определен начин на работа: само тези доброволци, които се справят със задачите, могат да ги получат.

Полезен съвет

- Професионалните роли се развиват и се появяват нови: езиковият консултант, сравнен с учителя от класната стая, мениджърът по ресурсите, сравнен с традиционния библиотекар...
- Провеждайте семинари по места за вашия персонал за използването на ИКТ, за да му помогнете да бъде в крак с новостите и да изпълнява задълженията си както трябва.

Обратна връзка и оценяване

- ☐ Инвестирате ли време и ресурси в това – отделяте ли време да помислите върху работата си?
- ☐ Кой допринася за обратната връзка и процеса на оценяване – персоналът/потребителите?
- ☐ Какви методи и средства за оценяване използвате: проучвания; статистики; интервюта; анкети (...)?
- ☐ Кой са ключовите показатели за дейност, които използвате, за да оцените ефективността на вашия ЕРЦ?
- ☐ Събирате ли подходящата информация за управленски цели – напр. брой потребители/използване на ресурсите/силно- и слабо натоварени периоди – и ако го правите, как?
- ☐ Събирате ли също информация за качеството и полезността на конкретни ресурси/услуги/средства/проекти? Ако да, как?
- ☐ Как използвате информацията от обратната връзка – какви са услугите/как да ги подобрите/адаптирате?
 - Публикувате ли резултатите, за да могат всички участници да ги видят?
- ☐ Имате ли кутия за предложения – къде сте я поставили?
- ☐ Възможно най-лесни ли са механизмите за обратна връзка?

Полезен съвет

- ➔ Използвайте анонимна анкета, за да получавате всяка година обратна връзка на доброволни начала от потребителите на вашия ЕРЦ.

Права върху интелектуалната собственост/авторски права

- ☐ Наясно ли сте с правния статут във връзка с вашите права върху интелектуалната собственост/авторските права?
- ☐ Изпращате ли на потребителите съобщения/предупреждения да не нарушават авторските права?
- ☐ Как гарантирате, че вашият собствен персонал няма да наруши закона за авторското право – чрез образователни/информационни материали/информация за пиратските копия?
- ☐ Познавате ли механизмите за получаване на разрешително за ползване на авторски права във вашата институция?
- ☐ Знаете ли за авторското право, свързано с цифровизацията на материалите, съществуващи в друг формат?
- ☐ Признавате ли авторството/собствеността върху материалите, създадени във вашата институция?
- ☐ Бихте ли предоставили част от вашите собствени ресурси без авторски права (при условие, че източникът се изписва)?
- ☐ Възможно ли е да използвате 'разменна' схема за обмен на ресурси с ваши съседни центрове/отдели или чрез професионалните асоциации?

Здравеопазване и безопасност, работна среда

- ☐ Вие, вашият колектив в ЕРЦ и потребителите познавате ли политиката на охрана и безопасност на труда във вашата институция – тя част ли е от въвеждащата програма?
- ☐ Вие и вашият персонал информирани ли сте редовно на съответните инструктажи за охрана и безопасност на труда?
- ☐ Имате ли аптечка за първа помощ/лица, които могат да оказват първа помощ сред вашия колектив (и/или знае ли персоналът ви къде да потърси помощ при спешни случаи)?
- ☐ Сигурността на съответното равнище ли е, за да бъдат вашите потребители, оборудване и ресурси в безопасност?
- ☐ Инструкциите за противопожарна охрана поставени ли са на подходящото място, проверяват ли се редовно пожарогасителите, вашият персонал обучен ли е какво да прави в случай на пожар или друга опасност?
- ☐ Осигурили ли сте, и поощрявате ли безопасността на труда на персонала и потребителите на ЕРЦ, напр. чрез предоставяне на добре организирани (ергономични) работни места, разнообразни задачи за персонала, които включват и почивки при работа с екран?

- ☐ Насярчавате ли 'екологичното' използване на ресурсите, напр. на рециклирана хартия; разделното изхвърляне на токсичните материали като касетите от тонер?

Полезен съвет

Ако изискате от вашите потребители да носят свои слушалки, можете да си спестите купуването на нови, преди всичко така е по-хигиенично.

Осигуровки/задължения

- ☐ Наясно ли сте със състоянието на осигуровките/задължения към персонала и безопасността на потребителите и на техните вещи (достатъчно добре ли сте разяснили това)?
- ☐ Наясно ли сте със застраховките за инвентара и оборудването (напр. в случай на пожар, наводнение или кражба)?
- ☐ Взели ли сте подходящи мерки за сигурност, за да се опитате да предотвратите кражбата на оборудване/ресурси, във времето, когато вашият център е възможно най-достъпен?
- ☐ Запознат ли е целият ви персонал със задължението да не се разкрива лична информация за потребителите (т.е. защитата на информацията)?

Практически въпроси

- ☐ Имате ли политика за консумиране на храни/напитки/използване на мобилен телефон/лаптоп във вашия ЕРЦ, и на каква основа се базира тя?
- ☐ Как се справяте с рутинната, но съществена задача да преподреждате ресурсите за открит достъп (задача на един или двама души от персонала ли е или се разпределя между екипа)?
- ☐ Какви са ангажиментите за почистване в ЕРЦ – притежавате ли нужното оборудване и продукти за почистване на екраните/клавиатурите/слушалките/видеоплейърите и касетофоните, както и за обичайното хигиенизиране, необходимо за поддържане чистотата на работното пространство?

Полезни връзки

CERCLES

Confédération Européenne des Centres de Langues dans l'Enseignement Supérieur/
Европейска конфедерация на езиковите центрове във висшето образование.
Конфедерация на независими асоциации от 21 страни от Европа.
www.cercles.org

CIEL Language Support Network:

Насярчаване на самостоятелното изучаване на езици.
Наръчниците на CIEL могат да се изтеглят от Интернет – практически насоки за интегриране на самостоятелното изучаване на езици към изучаваната учебна програма в контекста на институциите:
Ръководство 2 – Управление на самостоятелното изучаване на езици: управление и съображения на политиката
<http://ciel.lang.soton.ac.uk>

Европейска комисия, Генерална дирекция за образование и култура

Езиците в образованието и обучението
Програма 'Сократ' – Покана за предложения и бланки за заявление
<http://europa.eu.int/comm/education/socrates/download.html>

Програма 'Леонардо' – Езици в професионалното обучение
<http://europa.eu.int/comm/education/languages/actions/leonardo2.html>

Регионални езици и езици на малцинства
<http://europa.eu.int/comm/education/langmin.html>

Виж също раздела 'Допълнителни ресурси' в портала LRC: www.lrcnet.org

ПОТРЕБИТЕЛИ

Вашите потребители ще дефинират дейностите на вашия ЕРЦ и необходимите средства, ресурси и оборудване за предоставяне на услугите, от които се нуждаят. Ето защо много е важно да знаете кои са вашите потребители (или кои ще бъдат), от какво се нуждаят и какво очакват от ЕРЦ, както и кога и как те ще (или биха желали да) ползват предлаганите услуги.

Нито един ЕРЦ не може да предложи услуги за всички групи потребители, изброени по-долу. Все пак е възможно да има и нови групи потребители, които да се възползват от вашите услуги, или вие да успеете да подобрите достъпа за вашите настоящи потребители без прекомерни разходи или голяма реорганизация.

Потребителите влизат в достъп с ЕРЦ по най-различни начини. В днешно време не всички потребители отиват в ЕРЦ лично, а технологиите предлагат възможности за достъп на много повече потребители 'от разстояние', отколкото това бе възможно преди десет или дори пет години. С внимателно планиране и известна доза въображение технологиите ще позволят на ЕРЦ да се отворят към географски изолираните потребители или хора с увреждания, които нямат физическата възможност да посетят ЕРЦ.

Доброто общуване с всички ваши потребители и възможността за редовна обратна връзка ще ви помогнат да проверите дали предлаганите услуги са тези, от които те се нуждаят, и ще допринесе за подобряване на работната атмосфера и сътрудничеството.

Целеви групи

Коя от следните целеви групи използва (или би могла да използва) вашия ЕРЦ и какви са нейните специфични нужди?

Обучаеми

- ☐ в предучилищна възраст
- ☐ ученици (начално и средно образование)
- ☐ езикови клубове
- ☐ студенти (редовно и задочно обучение)
- ☐ възрастни
- ☐ хора от третата възраст
- ☐ хора от различни професии (бизнес/промишленост/технически сектор/сектор на услугите)

Обучаващи

- ☐ преподаватели (студенти бъдещи учители и преквалифициращи се, всички сфери на образованието)
- ☐ методики
- ☐ ръководители на обучението за възрастни
- ☐ преподаватели, ангажирани в професионалното чуждоезиково обучение

Хора, които вземат решенията за езиковото обучение, и мултиплейъри

- ☐ образователни консултанти и инспектори
- ☐ хора, които определят политиката в образованието
- ☐ представители от Министерството на образованието или от други министерства
- ☐ хора, които създават учебните програми
- ☐ изпитни бордове
- ☐ професионални формирания/мрежи/асоциации

Институции, компании и други лица

- ☐ културни институции
- ☐ издателски къщи
- ☐ радио- и телевизионни компании
- ☐ научни работници
- ☐ автори на учебници и помагала
- ☐ други ЕРЦ (или центрове за учители)
- ☐ журналисти
- ☐ обществеността

Разглеждане на казус

CILT, Център за информация по езиково обучение и изследвания, Лондон

Обслужване на широк кръг потребители

Една от групите потребители, които CILT не обслужва пряко, или поне не в основните дейности, е групата на обучаемите. Между няколкото хиляди потребители, обаче, които посещават ресурсната библиотека на CILT, и десетките хиляди, които използват он-лайн ресурсите всяка година, ние обслужваме всяка друга група, изброена в основния списък:

- обучаващи;
- хора, които вземат решения за езиковото обучение;
- мултиплейъри;
- институции, компании и други лица.

Подкрепяме всички сфери на образованието от началното (дори предучилищното) до висшето образование и образованието за възрастни, включително професионалното и специализирано езиково обучение.

Всяка от тези групи има конкретни нужди и използва CILT по различни причини. Тя:

- ползва услугите на CILT по различен начин (посещава центъра лично, обаждат се по телефона, изпраща писмо, ползва он-лайн услугите, посещава курс за обучение или прочита някаква публикация);
- нужда се от помощта на CILT по различно време (през деня, по време на академичната година или по време на работа);
- изисква различен вид услуги (информация, съвет, ресурси, обучение, издания).

Това, разбира се, оказва своето въздействие върху начина на планиране и предо-

ставяне на нашите услуги.

Ние, например:

- работим до късно един ден през седмицата и събота сутрин през учебната година, за да могат учителите да посещават ресурсния център след работно време;
- разполагаме с мрежа от центрове 'Коменски' из цяла Великобритания за тези, които живеят твърде далече, за да пътуват до Лондон;
- правим собствени информационни бюлетини (от които раздаваме повече от 20 000 годишно и които може да откриете он-лайн);
- участваме в много регионални, национални и международни проекти, които ни помагат да достигнем до по-голям кръг хора, както и да споделяме своите опит и умения.

Няколко основни подхода ни помагат да отговорим на нуждите на такъв широк кръг от потребители:

- добрата комуникация между колегите и различните отдели в CILT;
- сътрудничеството и партньорството с външни организации и проекти;
- създаването на мрежи – във всички форми;
- използване на ИКТ и на прекрасните възможности на Интернет, за да достигнем до отдалечени потребители, да съкратим пощенските разходи и да преодолеем забавянето.

Достъп и общуване

- ☐ Как общувате с вашите целеви потребители – лично/чрез колегите, които ги обучават/консултантите/чрез брошури/уведомителни табла/електронна поща/бюлетини ...?
- ☐ Какъв вид представяне извършвате за новите потребители?
 - Въвеждащите сесии по план ли вървят или осигурявате гъвкави услуги при необходимост?
- ☐ Как улеснявате/насърчавате общуването между потребителите и персонала на ЕРЦ?
- ☐ Как се справяте с различните изисквания за достъп на отделни лица/групи?
- ☐ Взели ли сте под внимание груповия достъп и търсенето на голям брой ресурси във времето за преподаване/консултации и самостоятелен достъп?
- ☐ Помагате ли на по-слабо запознати с техниката потребители?

Потребители със специални нужди

- ☐ С какви средства разполагате за потребители със специални нужди и за потребители с увреждания?
- ☐ Проверено ли е нивото на достъп във вашия център (напр. за достъп на хора с инвалидни колички/наличие на входни места) за потребители със специални нужди/хора с увреждания, това съобщено ли е на вашите настоящи и потенциални потребители?
 - Може ли да направите подобрения за достъпа до вашия ЕРЦ?
 - Може ли да използвате уменията на наличния персонал, напр. за потребители, които си служат с езика на знаците?
 - Знаете ли към кого да се обърнете за съвет за подобряване на достъпа до вашия ЕРЦ?

Разглеждане на казус

Институт за работа с езика и говора, Атина

Различните начини, по които институтът общува със своите потребители

Институтът за работа с езика и говора предлага езикови ресурси за широк кръг хора.

Нашата основна група от потребители е гръцката и международната научна и изследователска общност. В тази група, обаче, ние идентифицираме и конкретни групи потребители и вида на информацията и ресурсите, от които те най-много се интересуват. Разработихме бази данни със специална насоченост, за да съхраним тази информация за нашите потребители, в която учените, изследователите, студентите, хората, които взимат решения, както и другите групи са включени в няколко категории. По този начин, ние можем да изберем към коя група или съвкупност от групи да отнесем някакъв конкретен въпрос или тема, както и да поддържаме поредовен контакт с всички наши потребители по различен начин.

Основното средство за общуване, прието от института, е чрез нашата страница в Интернет (www.ilsp.gr). Освен, че е практично и икономично средство за общуване, Интернет също така предлага бързина и достъпност до възможно най-широк кръг от хора. Страницата е особено подходяща за нашите потребители, тъй като повечето от тях са компютърно грамотни, имат достъп

до Интернет и са свикнали да го ползват за изследванията и работата си. Разбира се, препоръчително е страницата да се обновява възможно най-често и да включва всички интересни новини за целевата група. Страницата на института се обновява ежедневно и включва – заедно с всичко останало – минали, текущи и предстоящи събития и дейности на института. Освен това тя е двуезична (на гръцки и английски), тъй като много от нашите потребители не са от Гърция, а повечето от учените и изследователите, които не знаят гръцки, знаят английски език. Броят на езиците, на които правите страницата на вашия ЕРЦ и честота, с която я обновявате, ще зависи, несъмнено, от вашия бюджет и нуждите на вашите потребители.

Колкото и полезно и ефективно да е използването на Интернет, подобно на много други ЕРЦ, ние също разпространяваме и информация, която може да представлява интерес само за ограничена група потребители. За тази цел, правим специализирани бюлетини които включват по-сложни варианти на материалите, които по принцип пускаме по Интернет, както и други материали като научни и изследователски статии или прегледи. Във връзка с това, институтът издава Logonavigation, бюлетин за технологиите на човешкото общуване, който се раз-

Разглеждане на казус

пространява безплатно на определени групи с интерес към науката.

подбрани, за да сме сигурни, че те наистина се интересуват от информацията, която желаем да им предоставим.

Както всеки ЕРЦ, понякога трябва да се свързваме с потребителите лично, особено когато те трябва да бъдат информирани спешно за някое научно събитие, дейност или публикация. Затова, от време на време, Институтът се свързва с някои от своите потребители чрез електронна поща или телефон, въпреки че, още веднъж да подчертаем, тези потребители трябва да бъдат внимателно

И накрая, разбрахме, че е много полезно да участваме в различни събития като конференции и изложения, където можем да открием нашите заинтересовани целеви групи. Институтът взема участие в редица събития през годината в опита си да достигне до възможно найширок кръг от хора.

Полезен съвет

- Запомнете, че някои потребители (особено възрастните студенти или тези, които се връщат към ученето след години) може и да не са имали възможността да ползват компютри или цифрови технологии в миналото.
- Не пропускайте всички начини, с които да достигнете до вашите потребители - бъдете възможно най-изобретателни.

Как да привлечем нови потребители

- ☐ Използвате ли ефективно средствата и услугите, които предлага вашият ЕРЦ?
- ☐ Привличането на нови потребители приоритет ли е за вашия ЕРЦ?
 - Ако е така, отразено ли е това във вашите промоционни дейности?
- ☐ Мислили сте как да предоставите вашите съществуващи услуги и средства за ползване от нови целеви групи?
 - Може ли да промените работното време в полза на потребителите?
 - Може ли да предложите някои от сегашните си средства и услуги за дистанционно ползване от потребителите (по телефон, поща, Интернет)?
- ☐ Може ли да привлечете нови групи потребители през така наречените по-слаби сезони (първо за пробен срок)?
 - Това може ли да бъде източник на натрупване на приходи, постигане на мисията на ЕРЦ или обогатяване дейностите на вашия ЕРЦ?
- ☐ Консултирали ли сте с всички участници (най-вече с другите от колектива в ЕРЦ) за евентуално планирано развитие или разрастване?

Разглеждане на казус

Европейски център за обучение и квалификация (ЕСЕТ), София

‘Harpy Pirry’ и ‘Linguarease’: изграждане на мрежи от езикови ресурсни центрове за конкретни групи (младежи и участници в мироопазващи мисии)

През последните три години Европейският център за обучение и квалификация, който притежава мрежа от центрове за езиково обучение из цяла България, отвори врати и предложи услугите си на две много различни групи потребители: деца и участници в мироопазващи мисии.

Малките деца (на възраст от 6-12 години) се занимават в езиковите ресурсни центрове ‘Harpy Pirry’, където изучават английски език в свободното си време след училище и през ваканциите, с използване на съвременни методи на обучение като:

- занимание ‘играй и научи’;
- занимание ‘сам научи и открий’;
- интерактивни курсове, подпомагани от ръководител;
- използване на мултимедийни ресурси и Интернет.

Инициативата за езикови ресурсни центрове за участници в мироопазващи мисии се появи вследствие на сътрудничество по европейския проект ‘Linguarease’ с колеги от Великобритания, Холандия, Словакия. Целта на центровете е да се подпомогне въвеждането на съвременни технологии и на найновите и ефективни методи в процеса на чуждоезиковото об-

Разглеждане на казус

учение за бъдещите миротворци. Освен това разработихме и помогнахме на обучаемите да открият необходимите ресурси за изучаване на езика за тази много специфична цел.

Въпреки че тези нови групи потребители – малки деца и участници в мироопазващи мисии – на пръв поглед имат много различни нужди, услугите, които им предлагаме имат редица общи аспекти:

- интерактивни материали и използването на мултимедия (най-вече видео);
- комбинация от самостоятелна работа и работа, подпомогната от ръководител;
- помощ, за да се научат как да използват материалите и библиографските ресурси, от които се нуждаят;
- представяне на съответната култура в класната стая.

Успяхме да отворим врати за тези много различни групи потребители чрез адаптиране на съществуващия опит и методология, която се използва в езиковите ресурсни центрове на ECET, както и чрез до-

бавяне и разработване на нужните нови елементи (напр. думи от военния жаргон, типови материали за оценяване).

Наложи се да сме отворени, адаптивни и да имаме желанието да се научим. Открихме, че ако работим върху силните места и напредваме постепенно – започвайки скро-мно и се разрастваме, след като сме се убедили, че концепцията действа - това ще донесе желания успех. В случая с 'Harry Pirru' ние открихме осем регионални центъра през последните две години, и планираме до 2006 г. да бъдат открити още седем нови езикови ресурсни центъра 'Linguapeace' (www.linguapeace.net).

Опитът от работата с тези две много различни групи ни научи на доста неща. Започнахме по-уверено да използваме нашето въображение и творческо мислене, когато трябваше да определим кои нови групи потребители могат да се възползват от услугите и средствата, предлагани от нашите езикови ресурсни центрове.

Полезни връзки

AbilityNet

Източник от Великобритания за опит в сферата на компютрите, свързан с компютрите и уврежданията.
www.abilitynet.org.uk/content/home.htm

The Centre for Accessible Environments

Това е благотворителна организация от Великобритания, предоставяща информация и обучение за достъп до заобикалящата ни среда за хора с увреждания.
www.cae.org.uk

CIEL Language Support Network – Мрежа за езиково подпомагане

Насърчава самостоятелното изучаване на езици.
Могат да бъдат изтеглени от Интернет следните наръчници:
Наръчник 6 – Да направим достъпно самостоятелното изучаване на езици
<http://ciel.lang.soton.ac.uk>

European Disability Forum – Европейски форум на хората с увреждания

www.edf-feph.org

Web Accessibility Initiative (WAI)

Целта на WAI е достъпа до Web чрез технологиите, указанията, средствата, образованието, подпомагането, изследванията и развитието
www.w3.org/WAI

Web usability: Jakob Nielsen's website

Много ресурси за използването на web страниците
www.useit.com

Виж също раздела 'Допълнителни ресурси' в портала LRC: www.lrcnet.org

У С Л У Г И И Р Е С У Р С И

Услугите и ресурсите, предоставяни от вашия ЕРЦ, трябва да отговарят на нуждите на потребителите и да бъдат в съответствие с мисията на ЕРЦ като цяло. Вероятно всеки ЕРЦ не може да предложи всички услуги или всички видове ресурси, изброени по-долу. В зависимост от големината, местоположението и мисията на ЕРЦ, видовете предлагани услуги и броят на изучаваните езици варират.

Услугите на въвеждане, обучение и консултации на потребителите ще допринесат за самостоятелното използване на вашия ЕРЦ, а удобното работно време, както и ефективното каталогизиране и представяне на ресурсите ще помогнат на потребителите да ползват максимално вашите услуги.

Обратната връзка от потребителите и персонала на ЕРЦ може да ви помогне да подобрите и адаптирате съществуващите услуги, както и да ви даде идеи за нови посоки на развитие на вашия ЕРЦ. Когато е възможно, представянето на нови услуги трябва да се предшества от консултации с всички ангажирани в процеса и от проучване на приложимостта на същите – когато това е свързано с големи промени.

Услуги

Кои от следните услуги предлага вашият ЕРЦ?

Педагогическа помощ

- ☐ обучение/подготовка
- ☐ консултации, свързани с езиковото обучение
- ☐ обучение на учители (студенти бъдещи учители и преквалифициращи се)
- ☐ курсове за професионално развитие
- ☐ прилагане на промени, насочени към подобряване на преподаването и изучаването на езици
- ☐ публикуване на примери на добрата практика
- ☐ представяне на иновационна практика
- ☐ авангардни инициативи
- ☐ създаване на вътрешни ресурси и материали за оценяване
- ☐ оценяване
- ☐ поставяне на оценка
- ☐ сертифициране
- ☐ подпомагане на дистанционното обучение/самостоятелното обучение
- ☐ заемане на услуги за ресурси (отделни или свързани в мрежа – каталог на сдружение)
- ☐ представяне пред нови потребители

Информационни услуги

- ☐ справки (лично, по телефона, с писмо или с електронна поща)

- ☐ библиографски (включващи он-лайн достъп)
- ☐ подпомагане на научна работа (напр. библиографии по поръчка)
- ☐ групови посещения
- ☐ разпространение на информация от името на други организации (напр. като информационен пункт на ЕС) или за други културни институции

Допълнителни услуги

- ☐ популяризиране и насърчаване на езиковото обучение и мултикултурните познания
- ☐ научна работа и разработки
- ☐ мрежи (помощ за изграждане на партньорства и улесняване на сътрудничеството между различните организации и лица, работещи в тази област)
- ☐ услуги при поискване (по поръчка, напр. обучаващи сесии или управление на проекти)
- ☐ продажби на публикации (вътрешни публикации или други, представляващи интерес за потребителите)
- ☐ програма от обществени или културни занимания
- ☐ зали за конференции/стаи за заседания
- ☐ студийни записи
- ☐ фотокопиране (за персонала/потребителите ... безплатно/срещу заплащане)

Технически услуги

- ☐ текуща поддръжка и поправка на цялото оборудване (в помещенията, извън тях, договори за подмяна и поддръжка)
- ☐ поддръжка на компютърните мрежи и сървъри (съхранение на дигитални материали)
- ☐ сателитна (или кабелна) телевизия, приемане и поддръжка
- ☐ дигитализация на аудио- и визуалните материали
- ☐ помощ от Интернет за създаване на материали
- ☐ обновяване на техниката
- ☐ съвети за техническите нововъведения и спецификации за новите разработки за предлаганите услуги или проектна работа

Разглеждане на казус

Национален съвет за образование, Финландия

Как да адаптираме Общата европейска езикова рамка (CEF) към Националния рамков учебен план (NBE-FI)

Настоящата реформа на учебната програма във Финландия се извършва при следните условия:

- Действащият рамков учебен план е съобразен с прилагането му по места и поради тази причина е с отворени срокове.
- Данните от национални проучвания за резултатите от изучаването на чужди езици сочат, че нараства загрижеността за съизмеримост в образованието.
- Трябва да се съгласуват програмите между различните училища и образователни институции.
- Необходими са повече връзки между преподаването, ученето и оценяването, за да се подпомогне самостоятелността на обучаемите.
- Трябва да има ясен прогрес в усвояването на езика при преминаване от една образователна степен към друга.
- Трябва да се помогне на учителите да

поставят реални оценки при завършване на общообразователния курс в рамките на настоящата учебна програма.

За да отговорят на тези предизвикателства, групите по съставяне на езиковите учебни програми, създадени от Националния съвет за образование, решават да разработят нива на владение на езика за началното и средното образование във Финландия, като следват нивата и показателите на CEF.

Разработването на тези нива на владение на езика е възможно найтрудната и сериозна задача, тъй като нивата на CEF са прекалено широки, за да могат да регистрират малък напредък в усвояването на езика. Затова оригиналните нива трябваше да се раздробят, за да отговорят на нуждите на нашата училищна система. Освен това се разбра, че най-

Разглеждане на казус

високите нива на владение на езика, описани в CEF, рядко се постигат в общообразователните училища.

Бяха определени три поднива към нивото A1-Breakthrough на CEF. Те се наричат:

- A1.1. Първа степен на начално владение на езика;
- A1.2. Развитие на началното владение;
- A1.3. Функционално начално владение.

Нивото A2-Waystage е разделено на две поднива, наречени:

- A 2.1. Първа степен на основно владение на езика;
- A 2.2. Развитие на основното владение.

Нивото B1-Threshold е разделено на две поднива, наречени:

- B1.1. Функционално основно владение на езика;
- B1.2. Свободно основно владение.

Нивото B2 е също разделено на две поднива, наречени:

- B2.1. Първа степен на самостоятелно владение на езика;
- B2.2. Функционално самостоятелно владение.

Първият проблем, пред който бяхме изправени при проверка на нивата и разработените от нас показатели, бе, че учителите разбират различните нива по различен начин. Създадохме редица дейности, за да включим учителите в процеса и да изградим едно общо разбиране. Тези дейности включваха разясняване на показателите, групиране на същите по трудност и сравняване на различните показатели по двойки и др. В резултат на това се появи предложение да се даде определение за стандартното равнище на 'добро' владение на езика при завършване на общообразователното и средното училище, въз основа на емпиричните данни.

Разглеждане на казус

Център за иновации и образованието и обучението (CINOP), Холандия

Използване на Холандското професионално езиково портфолио в Езиковите ресурсни центрове на холандските професионални обществени колежи

Езиковите ресурсни центрове в холандските професионални обществени колежи имат двойна цел: да предоставят ресурси и материали, използвани в езиковото обучение, и да доставят услуга за езиково обучение на други професионални катедри в коледжите. Ние в CINOP, заедно със SLO (изготвяне на холандската учебна програма) разработихме Холандско езиково портфолио за професионално образование, във връзка с Общата европейска езикова рамка (CEF) като част от по-големия проект Европейско езиково портфолио (ELP).

Прилагането на портфолиото означава осъзнаване на нуждите и напредъка от страна на обучаемия, както и различен начин на отбелязване на напредъка, постигнат във и извън образователния контекст.

Холандското езиково портфолио (DVLP), подобно на Европейското езиково портфолио, въз основа на което то е направено, дава възможност на обучаемия да наблюдава своя напредък и да оценява собствената си езикова компетенция по петте езикови умения. Портфолиото е притежание на ученика, който определя потребностите си, отбелязва своя напредък и проверява задоволяването на своите предварително определени потребности. DVLP включва серия от дескриптори, въз основа на Общата европейска езикова рамка,

които дават примери за практически езикови ситуации, в които може да озове обучаемият и които му служат като указания за самооценяване. В CINOP, когато подпомагаме холандските професионални обществени колежи, използваме DVLP, за да насърчим обучаемите да направят предположения за собствената си оценка, след което да попълнят обективни тестове за съответното ниво, чрез които да проверят знанията си. След това, обучаемите могат да сравнят своите знания с нивото, което се очаква да постигнат в края на професионалния курс. Несъответствието между оценката и очакваното ниво дава възможност на обучаемия да си създаде своя схема за обучение чрез 'Контрол на езиковото обучение' (помагало за обучаеми, разработено от CINOP) с помощта на методик. Това позволява концентриране върху различни необходими умения и на отделни етапи по време на курса, напредъкът отново може да бъде оценен и съответно отново да се търси правилната схема за обучение.

В момента DVLP се използва пълноценно в три професионални обществени колежа в Холандия и понастоящем се въвежда в още осем. В резултат на продължителното прилагане на DVLP ние се надяваме, че поголямата част от преподаването на езици в професионалните обществени колежи ще се извършва в Езиков (ресурс-

Разглеждане на казус

сен) център. Затова организацията на материалите и ресурсите в ЕРЦ трябва също да бъде свързана с нивата в портфолиото и CEF. По принцип е сравнително лесно да се състави сборник с материали според езика, професионалния курс, уменията, нивата, дори и да се включат дескриптори под формата на твърдения от типа 'може да'. За да направи тази задача по-лесна за учителите, CINOP създаде рамка за професионално езиково обучение (Het Raamwerk Vreemde Talen voor het secundair beroepsonderwijs), която е адаптирана от CEF.

За малките независими езикови ресурсни центрове, работещи със CEF, би било интересно да проучат възможността да

подредят по индекс материалите по начина предложен по-горе. Центровете, също така биха могли да въведат използването на Европейското езиково портфолио, за да помогнат на обучаемите да обърнат внимание на своите индивидуални потребности, да наблюдават и да разсъждават върху своя напредък.

Холандската система за специализирано езиково обучение, която е акредитирана от Съвета на Европа през септември 2001, може да бъде видяна он-лайн (на EN и NL) на адрес www.trefpunttalen.nl (щракнете върху 'taalportfolio BVE', след това 'downloads' и накрая 'European Language Portfolio for Vocational Education – English translation of the Dutch version').

Разглеждане на казус

CDI Univerzum, Център за дистанционно обучение, Любляна

Иновационна практика: прилагане на промени за насърчаване на подход на обучение, насочен към обучаемия при уменията за четене и говорене в езиковия ресурсен център

През последните четири години направихме няколко основни промени в нашия езиков ресурсен център, свързани с това как обучаемите развиват и практикуват уменията си за четене и говорене. Успяхме да постигнем това чрез въвеждането на подход, ориентиран повече към обучаемите, най-вече що се отнася до ресурсите и темите.

Нашите обучаеми са възрастни хора, повечето от които работят на пълен работен ден, но продължават да се обучават или да посещават курсове за преквалификация. В много случаи те трябва да издържат изпит по езика, за да получат диплома по различен специализиран предмет (напр. електроника или машинно инженерство). Поради тази причина те често са изложени на стрес поради недостига на време и това може да доведе до слаба посещаемост на часовете, липса на прогрес, лоши оценки и в резултат на това до липса на мотивация.

Затова решихме да изместим вниманието от 'учителя' към 'ученика', и така да дадем повече автономност на студентите и по този начин да засилим тяхната мотивация. За да го направим, първо трябваше да променим своята собствена роля на учители и да изместим акцента от взимане на цялото решение за материалите, дейностите, средата, времето и методите на работа към подбиране, създаване и организиране на различните ресурси, като в същото време помагаме на нашите обучаеми да станат посамостоятелни в обучението.

В ЕРЦ съществуват много начини за насърчаване на подхода, насочен към обучаемите. Открихме, че промените, които направихме в уменията за четене и говорене, са особено успешни:

- **Умения за четене:** 'задължителното четене' е компонент от нашите курсове. В момента, обаче, ние не налагаме прочитането на определени материали, а предлагаме на нашите обучаеми разнообразие от материали за четене, от които те могат да изберат. Предлагаме списък от 40 заглавия, включително истории, на които се базират много известни филми, или книги, които може да са прочели преди това в Словения. Материалите могат да бъдат прочетени в ЕРЦ или да бъдат заемани. Студентите сами отговарят за избора на подходящото ниво и съдържание, което намират за интересно или предизвикателно. Помагаме им да изберат нивото, както и да си поставят цели в процеса на обучение и ги консултираме за различните методи, които могат да използват, за да се подготвят за частта от изпита четене с разбиране. Също така ги насърчаваме да използват Интернет, където могат да открият упражнения за четене с разбиране и множество други текстове за упражнение.

- **Умения за говорене:** устните изпити по принцип включват конкретни теми, които понякога са твърде общи, за да стимулират студентите, а

Разглеждане на казус

това води до лошо представяне. Много често уменията за говорене изобщо не са проблем, но студентите не могат да говорят по темата поради липса на интерес към нея. Справихме се с този проблем, като разрешихме и активно насърчихме студентите сами да избират своите теми за разговор. Събрахме ресурси за найразлични теми в ЕРЦ (често от източници от Интернет) и, както при четенето, насочихме основно своята енергия да помагаме на студентите да поемат сами отговорност-та за своето обучение. В часовете всеки студент получава възможност да изкаже и подкрепи своето мнение и да сподели идеите си с останалите.

Открехме, че промените, които направихме, за да развием уменията на студентите за четене и говорене, са много насърчителни. За нас бе поинтересно да работим със студенти, които се подготвят по теми, свързани с техните работата и интереси, а и за самите студенти бе далеч помотивиращо. Устните изпити започнаха да стават 'естествени'. Студентите все по-малко се стресираща от изпитите и бяха стимулирани от възможността да използват целевия език, за да говорят за нещо, което е свързано с техния истински живот. Не е изненадващо, че и нивото на знанията им, и резултатите също се подобриха.

Полезен съвет

- Как да свържем националния учебен план с нивата на CEF. Стандартен модел (финландски съвет):
 - изберете група опитни учители и ги запознайте с нивата и дескрипторите на CEF;
 - изгответе описания на нивата на владеење на езика в съответния национален контекст;
 - постигнете консенсус за оценяването на нивата чрез групова работа и дискусии;
 - съчетайте индивидуални и групови оценки;
 - подгответе, проверете и одобрете стандарти за ползване на езика;
 - съберете доказателства за валидност и техническа документация.
- Информационни услуги – ако имате много запитвания по една и съща тема, замислете се върху създаване на база данни 'Често задавани въпроси (FAQs)' или информационни бюлетени, за да спестите време и да гарантирате задоволително качество на отговорите.

Ресурси

Формат

- ☐ Кой от следните видове ресурси се предлага във вашия ЕРЦ?
 - **Човешки:** учители, езикови консултанти, администратори и информационни служители?
 - **Печатен:** книги, включително материали за обучение; библиографски ресурси; журналы; вестници/списания; други подобни; информационни бюлетени; работни документи; плакати; флаш карти; инструкции за ползване на оборудването и другите средства?
 - **Видео (или DVD):** материали за преподаване/обучение; образователни видеопрограми; филми (вероятно и със субтитри на целевия език); студийни записи?
 - **Сателитно/дигитално излъчване на живо:** телевизия или радио (често за текущи събития)?
 - **Аудио (касетофон; CD-ROM):** материали за преподаване/обучение; интерактивни сравнителни ресурси за упражнение на произношението, студийни записи?
 - **Софтуер:** ресурси за обучение (с печатни/графични/аудио- и визуални елементи)?
 - **Он-лайн:** уеб-ресурси (електронни журналы; он-лайн бази данни; собствен сайт; списък с връзки; WWW)?

Съдържание

- ☐ От какво 'съдържание' се нуждаят различните групи потребители?:

- **Обучаемите (всички сектори):** ресурси за обучение; работни листове, които предлагат методическа помощ/насоки за стратегиите на обучение; библиографски материали, учебници и допълнителни материали; автентични материали (напр. вестници); игри за изучаването на езика и софтуер; досиета/папки по конкретни теми?
- **Обучаващите и другите потребители:** материали за преподаване/учебници; библиографски ресурси; автентични материали; помагала по приложна лингвистика; основни методически текстове за преподаване и обучение по езика, материали за подпомагане на извънучебните дейности, изпити; законодателство; академични журналы и други периодични издания, студийни записи на целевия език?

Разглеждане на казус

Centre de Recursos de Llengües Estrangeres (CRLE), Барселона

Предоставяне на ресурси в различни формати и как ги ползват учителите

Основните потребители на нашия център са учителите по чужди езици от общообразователните и средните училища. Имаме политика за персонала, която е насочена към подпомагане на учителите по чужди езици, които притежават опит от практиката, освен това техният професионализъм е признат и самите те имат силното желание да използват нововъведения в областта си (напр. чрез участие в европейски проекти или местни пилотни проекти; дейности за професионално обучение или създаване на учебници).

Персоналът на CRLE предлага на професионалистите, преподаващи различни чужди езици, които са залежали в задължителната и избираемата учебна програма, съвет и помощ, а именно:

- съвет и помощ за стипендии, материали за преподаване, иновационни проекти и др., което става по лично искане (по поръчка), или по телефон или електронна поща;
- услуги на заемане на аудио-визуални материали, които могат да се видят в он-лайн каталога (www.xtec.es/cgi/mediateca_crle);
- адаптиран сайт на институцията (www.xtec.es/crle), който учителите могат да ползват за да изтеглят:
 - помощни материали, създадени и публикувани от CRLE за насърчаване на новите практики или за илюстриране на нова образователна политика като: примерни уроци и указания да начално и средно образование по английски, френски и немски език;
 - описание на различни иновационни програми и крайни срокове за участие в тях;
 - каталог на общи уеб връзки, които могат да бъдат полезни за трите чужди езика, изучавани в общообразователните училища;
 - проекта 'Интернет в класната стая' (обучение в Интернет среда/с професионално, он-лайн образователно съдържание – www.xtec.es/aulanet), който се състои от материали за два курса по английски за средното

образование и един за прогимназията/първите класове на средно образование;

- помощни материали за e-learning, разработени от учители или дизайнери на професионални материали, при поискване.

Също предлагаме:

- осигуряване на оборудване (хардуер и софтуер) за кабинетите за чуждоезиково обучение във всички държавни училища;
- осигуряване необходимите образователни материали за 80 учителски центъра в Каталония (т.е. децентрализиран достъп);
- осигуряване на целеви бюджети за подпомагане на училищата в осъществяването на иновационни проекти;
- осигуряване по поръчка на материали за обучение на учители и други ресурсни материали, както и издания за училищата, които участват в иновационни проекти.

Освен това, чрез сертификационния отдел предоставяме следните ресурси на възрастните студенти по чужди езици и на техните учители:

- он-лайн, интерактивни тестове, давани на минали официални изпити за самостоятелно обучение по английски, френски и немски език (www.xtec.es/crle/eoi), които включват видеоклипове за ниво B1 на Общата европейска езикова рамка към Съвета на Европа (CEF);
 - услуга на заемане на материалите от минали официални изпити по каталонски, английски, френски, италиански, руски и испански от две различни нива B1 и B2 по CEF;
 - осигуряване на примери от официалните сертификатни изпити (на баски, каталунски, китайски, холандски, френски, немски, гръцки, италиански, японски, португалски, руски и испански) на две различни нива B1 и B2 по CEF.
- Разнообразните начини за достъп до ресурсите и тяхното наличие в различни формати ни позволяват да достигнем до поширок кръг от хора.

Разглеждане
на казус**Езиков център при Университета на Исландия, Рейкявик**

Създаване на Интернет ресурси чрез публикуване на работите на обучаемите

В Езиковия център при Университета на Исландия се преподават пет чужди езика чрез методически подпомогано самостоятелно обучение: датски, английски, френски, испански и немски. Програмата за самостоятелно обучение включва едновременно ежеседмична среща с ръководителя в малки групи от четири до шест студенти. С други думи, студентите изучават езика самостоятелно, под наблюдението на своите ръководители.

Академичната година е разделена на два семестъра, всеки от които трае тринадесет седмици. Курсовете през зимния семестър включват разнообразие от теми, докато курсовете през летния семестър включват две или три основни теми, от които студентите могат да изберат въпроси, свързани с техните собствени интереси. Избират се два въпроса от двете теми.

Първият урок през семестъра е насочен към ориентирание на студентите и поставяне на индивидуални цели. Съвместно с ръководителя и колегите се избират два въпроса от двете теми. Поради тази причина курсовете покриват около десет специализирани теми и всеки студент работи по конкретен въпрос около седем седмици. Обикновено въпросите са свързани с родината на студентите. Смятаме, че е много важно за тях да могат да общуват с местните хора на чуждия за тях език, примерно за насочване на туристи, провеждане на международен бизнес или участие в конференции.

През следващите два урока има критично обсъждане и неофициално представяне по подбрани теми. Целта е да се подобри способността за общуване и да се разработят темите до степен, при която студентите да могат да изготвят устни резюмета, да научат за различните ресурси, които биха могли да използват и да планират съдържанието в поголеми подробности.

Четвъртият, петият и шестият урок са насочени главно към разработването

на темите в писмена форма. В процеса на самото писане: колегите оценяват черновата, правят се поправки и след това работата се предава на ръководителя за понататъшно оценяване. Следват официални презентации по темите. В тази фаза може да запишете по желание дейностите на видео или да поканите за участие хора, говорещи местния целеви език. Студентите оформят окончателния документ за публикуване по Интернет чрез уеб страницата на езиковия център Forum Islandiae.

Публикуването на текстовете създава истински форум, който мотивира студентите да прилагат важни похвати, свързани с публикуването на текстове по Интернет, напр. корекция на граматиката, организационна последователност, използване на по-сложна лексика и съюзи, използване на свързващи думи и изрази и създаване на визуално стимулиращи документи. Студентите получават езиков материал от хора, говорещи местния целеви език, от които е поискано да напишат кратко резюме на статията, което също се публикува в същия уебсайт. Така студентите се насърчават да преглеждат страницата заедно с колеги като част от процеса на обучение.

През седмата седмица се предава писмен отчет със самооценка. Освен това се организират дискусии, в които студентите разсъждават върху собствения си прогрес и процес на обучение. Обсъждат се и се поставят нови езикови цели. Приема се втората тема или се избират други теми. Този процес се повтаря през втората половина от курса.

В края на курса студентите:

- са упражнили разнообразни езикови дейности и процеси, които развиват умения за самостоятелно обучение и осмисляне на постигнатото;
- са осъзнали ползата от самооценяването и оценяването от колегите;
- са показали ефективността от поставянето на краткосрочни и дългосрочни езикови цели.

управление

потребители

услуги

средства

Полезен съвет

- Насърчавайте потребителите да създават свои собствени материали. След като ги редактирате, може да ги прибавите към вашия списък от вътрешни материали.
- Мислете за вашите потребители и като за ресурси – които се развиват чрез обучение помежду обучаемите, по двойки или по групи..

Полезен съвет

- Системата на заемане на книги от родителите може да доведе до повишаване на интереса на малките деца към чуждия език и да засили увереността на самите родители, че владеят говоримо целевия език.
- Потърсете безплатни програми по Интернет за създаване и разработване на интерактивни материали.
- Когато купувате софтуер, проверете лицензиите, за да сте сигурни, че може да го ползвате в мрежа, да го обновявате и др.
- Не е лоша идея да потърсите уеб страници на издатели, тъй като някои от тях предлагат безплатно демо версии. Много често те могат да ви предложат безплатни копия, особено ако вашите потребители са учители.
- Не пропускайте да си записвате материалите, които заемате, за да има възможност ресурсите бързо да преминават от потребител на потребител.

Политика за придобиване

- ☐ Имате ли политика за придобиване – кой я пише/колко често се ревизира?
- ☐ Свързана ли е с мисията на ЕРЦ, нуждите на потребителите и предлаганите средства?
 - Показва ли обхвата и размера на колекцията?
 - Какви езици трябва да поддържате и на какво ниво?
 - Колко копия (или софтуерни лицензи) ви трябва за всеки ресурс?
 - Съществува ли добро ниво на общуване с учителския колектив, за да сте сигурни, че разполагате с достатъчен брой ресурси, които те препоръчват на своите студенти?
- ☐ Политиката за придобиване известна ли е на потребителите – и ако да, как?
 - Могат ли те да правят забележки по нея/да дават предложения за придобивките?
- ☐ Как гарантирате, че сте проучили всичко за пазара?
 - Поддържате ли редовно връзка с издателите/съставителите на материали – присъствате ли в техните списъци за получаване на информация за нови ресурси?
 - Как откривате подходящи ресурси за по-малко използваните и изучавани и преподавани езици (LWULT) или за езици на отделни общности – търсили ли сте помощ от посолства или други културни организации и от материали в Интернет?

Полезен съвет

- Използвайте анкети, за да съберете предложения за нови придобивки от вашите потребители.

Каталогизиране

- ☐ Можете ли да направите каталог и да класифицирате ефективно вашите ресурси, като използвате съществуващите си системи за каталогизиране и класифициране?
- ☐ От кого може да се ползва този каталог: от персонала, от настоящите или от бъдещите ви потребители?
- ☐ Как предоставяте каталога за ползване?
 - В печатна форма/он-лайн (със свободен достъп или с парола)?
 - Изготвили ли сте леснодостъпни, но достатъчно подробни инструкции за ползване на каталога от персонала и потребителите?
- ☐ Каталогът и вашата система отговарят ли на изискванията на политиката за придобиване?
- ☐ Ако обмисляте промени, правили ли сте справки в съществуващите системи и източници?
- ☐ Ако каталозите ви са маркирани с штрихкод, съответства ли на международната класификация; или каталогът е за ползване само от персонала и потребителите?
- ☐ Позволява ли вашият каталог проследяването на наличния брой копия, тяхното местоположение, дали са заети от някого или не и др.?

Разглеждане на казус

Европейски център за съвременни езици (ECML) към Съвета на Европа, Грац, Австрия

Стъпки към придобиването на нова библиотечна система за управление на документацията на ECML и ресурсен център, позволяващ предоставянето на он-лайн каталог

Настоящата библиотека на ECML се състои от около 3 800 документа. От 1995 Центърът за ресурси и документи използваше база данни, която не позволява ше онлайн достъп до каталога. През 2001 г. ECML реши да замени съществуващата система със съвременен и ефективен средство, което да:

- позволява 24-часов достъп и предоставянето на традиционните и електронните ресурси на ECML на специалисти и други заинтересувани се потребители;
- отговори на всички елементарни изисквания за автоматизирана библиотека (придобиване, каталогизиране, търсене, движение, управление на архивите, отчет и статистика, Web OPAC ...).

В началния етап Центърът за ресурси и документи направи проучване на настоящите и възможни бъдещи нужди на ECML и определи участниците, които ще бъдат ангажирани в проекта.

Анализът на нуждите отчете: общата организация на дейностите на институцията (ECML не е разположен в седалището на Съвета на Европа); съществуващата инфраструктура; наличните ресурси, трудностите, които се срещат на различните нива; очакванията.

Настоящата ситуация бе анализирана чрез:

- интервюиране на съответните членове от колектива в ECML и Съвета на Европа;
- посещение на годишното изложение на Австрийската асоциация по библиотечно дело;
- участие в информационни срещи за последните разработки на софтуер за библиотеките, организирани на местно ниво;
- събиране на необходимата информация за библиотечните системи и доставчици.

Тези етапи ни позволиха да придобием по-задълбочено познание за това какво може да ни предложи софтуерът - който имаме

и този, който е в процес на разработване. Бяха определени функционални, технически (множество задачи, обработка на няколко задачи едновременно и на множество документи, разноезична среда, технологии, хардуер, сигурност ...) и стандартизационни изисквания и същите станаха 'задължителни' или 'допълнителни' характеристики в поканата за подаване на тържни предложения.

- Поканата за участие в търг бе изпратена на четиринадесет доставчици от цяла Европа (най-вече от Великобритания, Германия и Франция) и осем от тях изпратиха в една или друга степен по-подробни предложения.
- Сравнителни таблици помогнаха на центъра да оцени предложенията според условията на търга и първите приблизителни ценови оферти.
- Цените, като цяло, се базираха на размера на събраното количество и различните нива и номера на потребителски лицензи.

Избраната система осигурява найдобрия и найикономичния софтуер, който бихме могли да намерим. Тя се ползва от голям брой потребители (включително от Съвета на Европа) и отговаря на всички наши изисквания. Освен това тя предлага съответната гъвкавост, без да има нужда от голямо адаптиране, което би могло да създаде проблеми при нейното обновяване. Центърът има ясна представа за това какво се иска за успешното ѝ прилагане. Нещо повече, ECML може да се възползва от експертизата и подкрепата на Централната библиотека към Съвета на Европа.

Следващите етапи (2002–2003) предвиждат конвертиране на данните, повторно индексирание съгласно изискванията на Източника за европейско образование на Съвета на Европа (въпреки, че новата система може да възстанови вътрешните индекси на ECML), създаване на индивидуален потребителски интерфейс, представяне и указания за ползване на каталога.

Разглеждане на казус

CILT, Център за информация по езиково обучение и изследвания, Лондон

Публикуване на каталога на CILT он-лайн

Когато през 1996 каталогът на CILT бе прехвърлен от фишове в електронен вариант, беше решено, че следващата

стъпка ще бъде публикуването на каталога он-лайн. По този начин се надявахме, че ще предоставим на потребителите

Разглеждане на казус

от цяла Великобритания – и от други страни – полезно библиографско средство, което биха могли да използват за откриването на ресурси и материали, независимо от това дали са могли или не да посетят библиотеката лично.

Преобразуването на нашите архиви, понякога доста нечетливи издания и материали в различни формати, при които стандартният процес на свързване на архивите с ISBN не е възможен, се оказва доста трудна задача. Нито ние разполагаме с необходимия персонал и с нужната техника да го направим сами, нито пък компанията, която извършваше конвертирането на архивите имаше специалисти, които да могат да въведат информацията вярно на толкова различни езици. Друг проблем бе въвеждането на информацията в полета с фиксирана дължина, което доведе и до множество случаи на орязване на информацията. До известна степен проблемите от недостатъците в каталога могат да бъдат смекчени, ако има наличен персонал, който да помогне на потребителя. Тази помощ, обаче, не може да бъде ползвана по същия начин от отдалечения потребител на он-лайн каталога.

В действителност се оказва доста лесно да вземем решение кой OPAC да използваме за он-лайн каталога. Бързо открихме, че каталогизиращите системи и OPAC са по принцип свързани помежду си и ако се опитваме да използваме различна марка OPAC от тази, създадена за ползване за нашата каталогизираща система, това ще ни създаде неприятности и ще ни излезе по-скъпо. Тъй като каталогизиращата система, която първоначално ползвахме, нямаше Web OPAC, се замислихме дали да не започнем отново

с различна каталогизираща система. За щастие, оказа се, че не е необходимо.

След като се запознахме с Web OPAC, който щяхме да ползваме, и с неговите възможности, успяхме да свършим необходимата подготвителна работа преди да осигурим он-лайн достъп.

Това включваше:

- общо актуализиране на информацията - чрез класиране на съответното място и промяна на датата на изданието, която често бе нанасяна в грешно поле;
- по причини които вече споменахме, това се оказва задача от изключително значение, защото искахме нашите отдалечени потребители да могат да ползват каталога;
- писмена инструкции как да се ползва каталогът:
 - преди да бъде направено това, на практика трябваше да се запознаем с всички възможности на каталога. За да сме полезни на нашите потребители, ние искахме да напишем не само ясни инструкции, но да дадем и примери, които да се отнасят до самите тях, а не да са предоставени от софтуерната компания;
 - създаване на страница, която да включи каталога в уеб страницата на CILT:
 - това бе важна тема за нас и е нещо, върху което си струва да се замислите от самото начало, ако вашият ЕРЦ е част от по-голяма организация. Направихме го заедно с дизайнера на уеб страницата на CILT.

От положителната обратна информация, която получихме, се убедихме, че усилието си е струвало.

Полезен съвет

- Търсете следните характеристики при избора на Web OPAC:
 - възможност да индивидуализира текста;
 - атрактивен и лесен за ползване интерфейс;
 - търсене във всяка област, която съдържа важна информация, т.е. не само по автора, заглавието, темата;
 - едновременно търсене в повече от една област;
 - възможност да избира и отпечатва архиви.
- Ползвайте съществуващите системи и експертите от тази сфера вместо да се опитвате сами да 'изобретите колелото'.
- Осъвременяването на справочния каталог е отлична възможност да прегледате съответните системи и методи на работа (какво може да се автоматизира, кои задачи могат да отпаднат ...).

Представяне на ресурсите

- ☐ Как представяте ресурсите на вашите потребители?
 - Преценили ли сте внимателно възможностите за затворен и отворен достъп, т.е. могат ли вашите потребители да се самообслужват, или по причини за сигурност (някои) ресурси могат да бъдат ползвани, само ако персоналът ги предоставя?
- ☐ Как са подредени ресурсите - по теми, езици, нива или ползват друга система?
- ☐ Представени ли са ресурсите, доколкото това е възможно, по начин, който да насърчава самостоятелността на потребителя (свободен достъп, лесни за разбиране, привлекателен вид)?

Разглеждане на казус

Centre des Langues Luxembourg (CLL), Люксембург

Управляване на ресурси от различни езици: организация и разполагане на материалите на осем езика в ресурсен център за самостоятелен достъп

Люксембург е многоезична страна, в която се говорят езиците на над 100 националности. Жителите на Люксембург обикновено владеят добре трите официални езика (люксембургски, немски и френски) и имат основни познания по още един чужд език като английски, испански, италиански или португалски.

Нашето училище отразява лингвистичното разнообразие в страната като цяло: обучаващите идват от най-различни среди и от целия свят. Затова материалите за обучение и ресурсите трябва да бъдат от най-разнообразно естество и да отговарят на нуждите както на най-напредналите ученици, така и на абсолютно начинаещите, част от които имат недостатъчно висока грамотност.

В нашата медийна библиотека обучаемите могат да намерят ресурси за обучение на осем езика: френски, немски, английски, люксембургски, холандски, италиански, испански и португалски.

Общата информация, инструкциите и основните правила са написани и показани на три езика. Тъй като не искахме да разчитаме единствено на написаното за ориентирване на обучаемите, ние илюстрирахме класифицирането на материала

лите с цветове и графични означения.

- Всеки език се свързва с някакъв цвят. Розовото, например, е цветът на бланките за заявление, работни листи, касети, компакт дискове и др. на английски език
- За всеки език материалите се класифицират по:
 - ниво (за начинаещи = червена точка; за средно ниво = жълта точка; за напреднали = синя точка);
 - умения (на всяко умение съответства определено означение).

Близко до входа е окачена схема на общата класификация.

Списък от материалите, които може да намерите в ресурсния център:

- оригинални материали:
 - списания, вестници, романи, комикси, игри, песни, игрални и документални филми;
- публикувани материали за обучение по дадения език:
 - учебници, речници, аудио- и видеокасети, компактдискове, CD-ROM, книги и записи за конкретни цели на обучението;
- материали за специални цели:
 - работни материали за самостоятелно изучаване на езика;
 - тестове.

Разпространение/насърчаване на езиковото обучение и на мултикултурни познания

- ☐ Каква роля играе вашият ЕРЦ в тази област и за кого?
 - Като постоянна дейност от вашата работа бихте ли подпомагали насърчаването на мултикултурни познания, дейностите и резултатите от проекти, сдружения и културни институти, които работят в сферата на преподаването и изучаването на езици?
 - Бихте ли използвали положението си на 'център' на една мрежа (колкото и скромна да е тя), за да информирате интересувашите се страни за дейностите на други партньори и за възможностите за участие, да подпомагате създаването на партньорство?

Разглеждане на казус

Езиков център при Университета в Малта, Малта

Насърчаване на мултикултурните познания чрез изучаване на чужди езици

Въпреки че културата е явление, което неизбежно ни заобикаля, обучаемите ще бъдат оцетени, ако преподавателят им няма необходимите межкултурна компе-

Разглеждане на казус

тентност, знания и умения за поставяне на различното културно съдържание в контекста на чуждоезиковото обучение. Ето защо, нашият ЕРЦ се стреми да насърчава работата по:

- промяна на отношението на учителите и студентите към различните езици и културите, които те представят;
- преодоляване на езиковите трудности при говорещите чужди езици;
- идентифициране от стажанти и умвърдени учители на потребностите за обучение;
- насърчаване на мултикултурните познания на учителите;
- насърчаване на разнообразието в езиковия кабинет.

Влиянието на културата в езиковия кабинет може да бъде негативно или позитивно. Ако то е негативно, може да се превърне в източник на конфликт и причина

за разногласия. Ако е позитивно, може да действа като източник за насърчаване на езиковото обучение. Нашият ЕРЦ се стреми да предостави на учителите по езици нужните средства, ресурси и оригинални материали, за да могат да насърчават климат на толерантност в класната стая, в която са представени различни култури. По този начин студентите могат и са поощрявани да изберат свои собствени методи, за да споделят резултатите от обучението си. Това се постига чрез устни задания, които включват дискусии по различни теми и писмени задачи, в които студентите могат да изложат свободно своето мнение. Различните пакети от езикови ресурси, предлагани от центъра, насърчават сътрудничеството, работата в малки групи и ползването на оригинални материали от различни култури.

Разглеждане на казус

Център по методология и информация за обучение на учители (РТМІК), Веспрем, Унгария

Повишаване на межкултурните познания чрез събития със сравнително-културна насоченост в Езиковия ресурсен център

Открихме, че организирането на събития със сравнително-културна насоченост по конкретна тема е един от най-добрите начини да повишим интереса на учениците към въпроси, свързани с различните култури, и да ги мотивираме да изучават съответния език. Освен работата в училище, състезанията по различни сравнително-културни теми се ползваха с особен интерес в нашия център. Любимата ни тема бяха фестивалите, тъй като те са част от ежедневието и всяка култура има своите празници и фестивали, организирани по различни поводи. Това позволява на учениците да сравняват различните култури и повишава инстинктивно тяхното разбиране за културите. Състезанията са позитивно средство да се ангажира вниманието не само на децата, но също и на техните учители и често и на родителите, което е добър начин за увеличаване на кръга потребители на ЕРЦ.

Вярваме, че е важно учениците да бъдат въведени в 'света на състезанията' по един занимателен и мотивиращ начин. Ето защо най-подходящата форма за състезание за учениците от началния курс е състезанието по рисуване и изработване на различни предмети. Обикновено, караме учениците да представят рисунки или плакати, т.е. те трябва да изберат определен обичай или традиция в културата на целевия език. Това не само осигурява творческа и

развлекателна работа, но и изисква да се направят поне минимални проучвания от страна на ученика. За учениците от началните и средните класове на горния курс задачите стават все по-сложни, като например превод, четене, писане на съчинения, работа по проекти или викторини.

Когато организираме някакво събитие, трябва да вземем под внимание редица неща. Ако решим да организираме състезание по рисуване, трябва да осигурим найподходящото място за излагане на рисунките, където повечето посетители на Ресурсния център могат да ги видят. Това е също и начин да се изберат най-добрите рисунки, тъй като посетителите могат да гласуват за рисунките, които им харесват.

Разбрахме, че най-ефективният начин да обявим предстоящо събитие за децата е да използваме техните училища. След обявяване на състезанието трябваше да предвидим достатъчно време за:

- получаване на предложенията (да предвидим и закъснения по пощата);
- избиране на най-добрите предложения;
- покана на състезателите на церемония за връчване на наградите.

В нашия случай това отнема обикновено от четири до пет седмици, което означава, че едно коледно състезание, например, трябва да се обяви в средата на ноември.

Разглеждане на казус

Опитът ни показва, че най-приятният начин за провеждане на церемония по връчване на наградите е да се организира 'партито' за най-добрите състезатели, където те могат да се срещнат с организаторите и един с друг, да изиграят няколко игри и да научат повече за избраната тема, като вземат участие и се състезават в различни дейности. Как ще забавляваме учениците по време на партито зависи от техния брой и възрастовата група на състезателите. Ето пример за едно коледно състезание:

- ако поканим най-малките ученици от началния курс, обикновено слушаме и пеем коледни песни, рисуваме картини, играем на коледни игри или изработваме някакви предмети. Тъй като децата на тази възраст изучават в училище само един език, използваме целевия език и учителите, които идват с тях, често оказват безценна помощ.
- ако поканим ученици от прогимназиалния и от средния курс, на тях даваме по-сложни (но също така забавни) задачи. Чрез тези задачи, учениците използват двата езика, които изучават в училище (например, английски и немски) и са изправени пред предизвикателството на други нови езици. Задачите се базират на сравнително-културни познания и опит. Учениците могат да сравняват традициите от своя собствен език с тези от целевия език, да обсъждат различни събития, училищния живот и интересите си, да си припомнят празници и др. чрез дейности като драматизации, викторини, четене с разбиране или задачи за писане,

сърфиране из Интернет, гостуващи изложби с използване ресурсите на ЕРЦ или

Максималният брой на участниците може да бъде около 30–35 ученици, в зависимост от помещението, в което се провежда партито, както и от броя на организаторите и помощниците. Партито не трябва да бъде много дълго. Най-добре е то да продължава около 90–120 минути, включително и церемонията по връчване на наградите и очерпката.

Наградите могат да бъдат най-разнообразни, в зависимост от наличните ресурси – предлагаме безплатни членски карти, книги, плакати, карти, канцеларски материали и др. Издателите на книги обикновено са много щедри на малки подаръци като книги, адаптирани четива, плакати, стикери, значки. Понякога спонсорът си позволява и по-скъпи награди и по този начин компактдисковете, кратките посещения за обучение или езиковите курсове са също една възможност, най-вече за по-големите ученици и са признание за изключително представяне след дългогодишно участие.

И накрая, тези събития предоставят добри възможности за реклама, така че не пропускайте да поканите представители на местната преса, като напишете в поканата какви са вашите цели и планове и дадете кратка допълнителна информация по темата и за вашия езиков ресурсен център.

Въвеждане на нови услуги

- ☐ Има ли услуги от гореспоменатите, които не предлагате в момента, но разполагате с помощни средства, за да ги предоставите и от които вашите потребители (или потенциалните нови потребители) биха могли да се възползват?
- ☐ Може ли да разширите някои от предлаганите от вас услуги, като например:
 - включите нови езици;
 - въведете модули за дистанционно обучение или уеб-базирани ресурси;
 - отворите вашия ЕРЦ към нови потребителски групи за образователни събития, изграждане на партньорство с издатели/телевизии/асоциации или други институции;
 - създаване на мрежа и взаимни договорености с близкия ЕРЦ или други ЕРЦ, специализирани в определени области?

Полезен съвет

Разгледайте отново предлаганите от вас услуги и ресурси преди да инвестирате в разрастването на вашия ЕРЦ.

Полезни връзки

- **Американска асоциация на библиотеките**
Сравнително проучване на софтуера на различните библиотеки.
www.ala.org
- **Мрежа за езикова помощ CIEL**
Насърчаване на самостоятелното изучаване на езика
Ръководствата на CIEL могат да бъдат изтеглени от Интернет – практически насоки за интегриране на самостоятелното изучаване на езици в учебния план в институционален контекст:
Ръководство 3 – Ресурси за самостоятелно изучаване на езици: дизайн и употреба
Ръководство 5 – Подпомагане на самостоятелното изучаване на езици: разработки за ученици и учители
<http://ciel.lang.soton.ac.uk>
- **Обща европейска езикова рамка: обучение, преподаване, оценяване**
Рамката представлява документ, който описва изчерпателно:
 - ▶ уменията, необходими за общуване;
 - ▶ свързаните знания и умения;
 - ▶ положението и сферите на общуване.
 Тя улеснява ясното дефиниране на целите и методите на преподаването и обучението и предоставя необходимите средства за оценка на нивото на владение на езика.
www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/education/Languages/Language_Policy/Common_Framework_of_Reference/default.asp#TopOfPage
- **EBLUL – Европейски център за по-малко използваните езици**
www.eblul.org
- **Европейско езиково портфолио**
Европейското езиково портфолио е документ, в който тези които изучават или вече са изучили даден език – в училище или извън него – могат да запишат своето мнение за езиковото си обучение и да споделят своя културен опит.
<http://culture.coe.int/portafolio>
- **Каталог Lingua**
Он-лайн каталог на материали за езиково обучение, изработен с помощта на дейност Сократ-Лингва.
http://europa.eu.int/comm/education/socrates/lingua/catalogue/home_en.htm
- **Lingu@net Europa**
Ресурсен център на различни езици за подпомагане на езиковото обучение. Той предоставя информация и връзка с качествени он-лайн ресурси от Европа и целия свят, свързани с преподаването и обучението по съвременни езици.
www.linguanet-europa.org
- **Каталогизиране MARC**
Как да разбираме MARC Bibliographic Machine Readable Cataloguing.
<http://lcweb.loc.gov/marc/umb/umbhome.html>
- **TESOL Arabia Learner Independence Special Interest Group – Група за специални интереси и самостоятелност на обучаемия**
Основни критерии за избор на материали IL/ILC.
<http://ilearn.20m.com>
Виж също раздела 'Допълнителни ресурси' в портала LRC: www.lrcnet.org

У С Л О В И Я

Внимателното планиране може да ви помогне максимално да използвате сградите, мебелите и оборудването, с които разполагате, за създаване или управление на ЕРЦ. Всичко това трябва да се вземе под внимание и при подготовката за разширяване, свързано с нови потребители или услуги. Внимателното планиране в тази сфера също ще ви помогне да бъдете в крак с най-новите тенденции в образователните технологии, което може да се окаже голямо предизвикателство за ЕРЦ.

За 'Условията' може да се научи много от установените центрове и от техния опит – и дори от техните грешки – в миналото. МакКол и Гарднър, Милър и Райли предлагат диаграми, различни примери и практически съвети. Бюлетинът на CERCLES показва различен ЕРЦ във всеки свой брой - с неговия външен вид и описание на услугите. Повечето автори по темата препоръчват да се говори с координаторите на ЕРЦ и да се посетят възможно най-много центрове преди да се започне създаване на собствен център или въвеждане на нови услуги или техника.

Изборът на местоположението на мебелите и оборудването в ЕРЦ трябва да се планира с оглед на комфорта, практичността и безопасността. Ако е възможно, планирането на техниката и мебелировката да се направи едновременно, тъй като дизайнът и местоположението им взаимно си влияят.

Помещения

Местоположение / използване на пространството

- ☐ Къде е разположен вашият ЕРЦ – географски (в центъра или в покрайнините на града) и/или във вашата институция (в отдела или е самостоятелно звено)?
 - Какви промени може да направите/колко може да вложите в (пре)образуване на помещенията (форма/разположение/оцветяване и др.)?
 - Има ли място за разширяване, ако е необходимо/възможно?
- ☐ Притежавате ли архитектурен план на вашия ЕРЦ (с точните размери)?
- ☐ Разположението, дизайнът и атмосферата на вашия ЕРЦ насърчават ли общуването и в същото време позволяват ли тихо, спокойно обучение?
- ☐ Мислили ли сте как да подпомогнете и насърчите самостоятелното обучение чрез използване на пространството?
- ☐ Взели ли сте под внимание социалния аспект/нуждата на потребителите за взаимно общуване?
- ☐ Атмосферата приветлива/гостоприемна ли е?
- ☐ Кой от следните пространства са необходими/препоръчителни за вашия ЕРЦ:
 - пространство за самостоятелен достъп, тихи места за учене и четене;
 - пространство за използване на аудио/видео техника/компютър;
 - шумно място;
 - удобни места за неформално общуване;

- регистратура/информация/заемна служба;
 - стая за консултации;
 - пространство за представяне на ресурсите/библиотека;
 - места за брошури/информационни табла/кътове за изложби;
 - пленарни зали;
 - малки стаи за преподаване/консултации/срещи;
 - езикови лаборатории;
 - кабинни за превод;
 - офиси за персонала;
 - място за съхранение на архивите;
 - място за фотокопиране;
 - място за създаване на материали;
 - звукозаписно студио;
 - бюфет - място за закуска/напитки (за потребителите и/или персонала);
 - гардероб (място за личните принадлежности на потребителите - палта/чанти/чадъри);
 - тоалетни.
- ☐ Взели ли сте под внимание следните аспекти (свързани с практичността, удобството и безопасността):
- пространството, необходимо за всеки ученик;
 - пространство между мебелите;
 - дизайн, съобразен с нуждите на потребителите с увреждания;
 - осветление (включително прожекционни екрани, разположение на прозорците);
 - цветови гами;
 - температура (включително топлината, която се излъчва от техниката);
 - шум;
 - разположение на контактите (включително за лаптоп на потребителя)/телефонните връзки/кабели;
 - разположениена сървърите и кабелите;
 - разположение на телевизионната/сателитна чиния за телевизионни записи (и достъп до същите за поддръжка);
 - разположение на телефонните контакти/компютърните мрежи;
 - място за съхранение (ресурси/техника/лични вещи на учениците);
 - място за разполагане на материалите/дисплеи.

Разглеждане на казус

Centre des Langues Luxembourg (CLL), Люксембург

От библиотека към център за самостоятелен достъп: превръщане на традиционната училищна библиотека в модерен мултимедийен център за обучение

Centre des Langues Luxembourg (CLL) е държавно езиково училище за възрастни, финансирано от Министерството на образованието на Люксембург.

Предшественик на настоящия CLL-ресурсен център бе съвсем малка библиотека, разположена (дори, бихме казали, скрита) на втория етаж на сградата, в която се намирахме до февруари 2000 г. Библиотеката, която тогава се ползваше основно от учители, се управляваше като самостоятелно звено от библиотекар, който почти нямаше връзка с педагогическото развитие на институ-

цията и никаква представа за непрекъснатото променящите се нужди на обучаемите.

Нарастващият брой разнообразни езикови курсове, които се предлагаха, и все по-голямото диференциране на нуждите на обучаемите накарало както учителите, така и ръководството да осъзнаят потребността от обновяване на старата библиотека. Новият ресурсен център трябваше да бъде по-гостоприемно и привлекателно място за потребителите, в който материалите да могат да се ползват не само от учителите, но и от обучаемите, и в който всеки, който е про-

Разглеждане на казус

пуснал нещо в часовете, да може да навакса пропусна-тото или да преговори даден материал.

За да се постигнат тези цели, библиотеката трябваше да се превърне в медийна библиотека и да бъде разположена на централно място – голяма стая на първия етаж – а също бе направена и реорганизация според плановете, изработени от група учители, които първо анализираха нуждите на обучаемите и общественокултурния контекст. Наблизо бе разкрита и компютърна стая със софтуер за подпомагане на езиковото обучение.

Материалите бяха категоризирани според четирите умения и различните изпити и учебници. Всеки от материалите беше представен в отделен цвят според нивото на обучаемите (начинаещи, средно ниво, напреднали). Група учители отговаряха за разработване на работните листове с отговори към тях с цел да подпомогнат учениците при самостоятелна работа върху определена област от езика. Под същия знак бяха организирани и курсове, насочени към насърчаване на самостоятелното обучение, включващи седмични занятия в центъра.

Въпреки това, цялата система позволяваше малка самостоятелност или липса на такава за обучаемите. Всъщност, не беше отделено време, за да се определи педагогическата философия на новия център и да се напише неговата 'мисия'. Затова последва мъртъв период, през който повечето от учителите, ангажирани в модула 'седмични занятия в центъра' се отказаха от него и се върнаха към традиционната система на преподаване в клас, като оставиха ползването на медийната библиотека на инициативата на студентите. Каталогизиращата система също се оказа пречка, тъй като не отговаряше на нуждите на обучаемите.

Междувременно се извършиха няколко положителни промени:

- бе въведена компютърна програма за управление на ресурсите;
- бяха купени повече мултимедийни материали;
- бяха инсталирани три компютъра (свързани с Интернет);
- все повече и повече обучаеми започнаха да използват центъра.

Събитието, което определи стъпката към окончателната промяна, бе преместването на CLL в нова, по-голяма сграда през 2000 г. Бе сформирана група от учители, представляващи всички катедри на училището, която да създаде педагогическата философия на организацията в центъра за обучение и да помогне на новоназначения библиотекар в управлението.

В новата сграда центърът за обучение заема централно положение (приземен етаж, срещу главния вход), отразяващо стратегическата роля, която заема мултимедийният ресурсен център за днешните обаяеми. Заради повишената автономност на обучаемия, медийната библиотека бе структурирана по особено приветлив начин:

- обучаемите имат лесен достъп до изложените материали;
- пред входа голяма табела указва връзката между означенията по стелажите и категориите, според които са подредени материалите;
- различните области (слушане, видео, четене) са обозначени с ясна маркировка;
- организирани са въвеждащи сесии за обучаемите и работните листове им позволяват да се упражняват да намират необходимите материали или да разберат правилата на медийната библиотека, които са изложени на централно място;
- генерален директор, педагогически съветник и асистент управляват центъра в тясно сътрудничество с учителите и администрацията;
- скоро ще бъде издаден и он-лайн каталог.

Полезен съвет

Ако имате ресурси, които трябва да бъдат съхранявани по специален начин, помислете как най-добре да ги разположите спрямо изходите на сградата и системите за сигурност.

Мебели и оборудване

Мебели

- ☐ От какви мебели се нуждаете, за да помогнете на потребителите да използват максимално предлаганите от вас услуги и ресурси: маси/чинове/столове/дисплеи/закачалки за дрехи или шкафове/кошчета за боклук?

- ☐ Мебелите подхождат ли на ЕРЦ като цяло: т.е. подходящи ли са за вида, пространството, височината на техниката, широчината на пътеките, осветлението, отоплението, вентилацията, цветовете гами?

Полезен съвет

- Мислете за гъвкавото използване на мебелите – например, триъгълните маси могат да се използват във всякакви комбинации и конфигурации.

Оборудване

- ☐ От кое от изброените технически средства се нуждаете във вашия ЕРЦ, за да предложите ефективно обслужване на потребителите и максимално използване на наличните ресурси?:
 - компютри;
 - принтери;
 - скенери;
 - сателитна (или кабелна) телевизия + приемаща антена;
 - кабинни за слушане;
 - преносими касетофони и CD плейъри;
 - кабинни за гледане на (видео/DVD);
 - слушалки;
 - устройство за записи (ако е възможно звукозаписно студио);
 - езикови лаборатории;
 - фотокопирна машина;
 - рекордер (за аудиокасети);
 - ламинатор;
 - гилотина;
 - подвързваща машина;
 - колички;
 - принтер за етикети;
 - машина за щампи (за маркиране на материалите).

(NB! Този списък трябва да се допълва, тъй като технологиите постоянно се развиват.)

- ☐ Осигурили ли сте необходимите инструкции, обучили ли сте персонала и студентите как да бъде ползвано оборудването?
- ☐ Оборудването може ли да се наглася според различните потребители, където е възможно, напр. столове за ползване на компютрите?
- ☐ Определили сте потенциалните доставчици на оборудването и работите ли добре с тях?
- ☐ Когато планирате закупуване на техника и разходите за нея, както и за инсталирането на техниката, взимате ли под внимание и разходите за поддръжка, договорите за поддръжка, за чистене, обновяване и евентуална повреда на техниката?

Полезен съвет

- Струва си да отправите покана за участие в търг към доставчиците когато планирате основно или скъпо преустройство на вашия ЕРЦ.
- Фиксирайте слушалките, тъй като потребителите често си тръгват с тях.
- По-добре започнете с един компютър, отколкото без нито един. Знайте, че има компании, които желаят да се "отърват" от старите си компютри.
- Поставете върху техниката табели с основни инструкции за ползване, за да спестите времето на персонала за обясняване.

Обозначение и маркировка

- ☐ От каква информация се нуждаят най-вече потребителите (във и извън ЕРЦ): работно време, предлагани услуги, ориентация?

- ☐ Вашите обозначения имат ли познаваем 'вътрешен' стил?
- ☐ Обозначенията предполагат ли потребителя и ясни ли са посланията?
- ☐ Обновени ли са обозначенията, променят ли ги редовно?
- ☐ Обозначенията използват ли различни цветове за различните езици/курсове/нива/теми?
- ☐ Ако е възможно, използват ли цветове, които се възприемат безпроблемно от всички (напр. цветовете, които да не обръкват далтонистите, шрифтове sans serif или знаци за потребители с дислексия)?

Полезен съвет

- Програмата в ЕРЦ често се променя. Студентите по индустриален дизайн в Университета на Коруня изработиха програма от дърво с подвижни блокчета с щипки. Символите, представляващи различните часове, бяха фотокопирани върху залепващи се етикети от пластмаса, които по-късно бяха поставени на блокчетата. Инструкциите за това как да си направите подобна програма може да намерите в уеб страницата на APIGA (www.apiga.org).
- Не задръствайте стените с указателни надписи, защото най-накрая никой няма да им обръща внимание.

Достъп и атмосфера

Достъп

- ☐ Търсили ли сте съвет как да направите вашите сгради/мебели и оборудване възможно най-достъпни за хората с увреждания или за тези със специални нужди? (Виж също 'Достъп' в раздела 'Потребители'.)

Атмосфера

- ☐ Използвате ли максимално естествената осветление и вентилация?
 - Бихте ли включили 'освежаващи' средства като цветя или (където е възможно) достъп до закрыта тераса или балкон?

Други средства за потребителите

- ☐ Предоставяте ли места за закуска и напитки/място за личните принадлежности на потребителите (палта/чанти/чадъри)/места за ползване на преносими компютри?

Популяризиране и развитие на наличните средства

- ☐ Всички ваши потенциални и целеви потребители знаят ли за средствата и услугите, които предлагате?
- ☐ Когато създавате нов център, планирате ли бъдещото му разрастване?
- ☐ Ако работите в подобен център, мислили ли сте как да се разширите, за да поемете нови потребители/предоставите нови услуги?
 - Ще имате ли нужда от повече място или по-ефективно ползване на съществуващите средства?

Полезни връзки

- 🔗 [Информация за езикови центрове в бюлетина на CERCLES: www.cercles.org](http://www.cercles.org)
- 🔗 [Информационни и комуникационни технологии за учителите по чужди езици ICT4LT Модул 3.1 'Как да управляваме мултимедия езиков център' www.ict4lt.org/en/en_mod3-1.htm](http://www.ict4lt.org/en/en_mod3-1.htm)
- Виж също раздела 'Допълнителни ресурси' в портала LRC: www.lrcnet.org*

Библиография

- Abuja, G, 'Access and resource centres' стр. 70–76 в доклад №45 от уъркшоп на ZSE за *Sprachen-Ressourcenzentren in Europa* (Graz: Zentrum für Sch...entwicklung, 2001). Може да се изтегли он-лайн (www.sprachen.ac.at/downloads: section 'Autonomes Lernen und Ressourcenzentren')
- Albero, B, 'Les centres de ressources langues: interfaces entre matérialité et virtualité' in *Etudes de Linguistique Appliquée*, 112: 469–482 (1998)
- Benson, P, and Voller, P, editors, '*Autonomy and independence in language learning*' (Longman, 1997)
- Bosch, M, *Autonomia i aprenentatge de llengües* (Editorial Grao', 1996)
- CERCLES (colloquium papers) *Language Centres: Planning for the new Millenium*' (CERCLES, 1997)
- CRAPEL *Mélanges CRAPEL*, 22 (1995) Spécial: Centres de Ressources
- Dam, L, '*Learning autonomy 3: From theory to classroom practice*' (Authentik, 1995)
- Esch, E, editor, '*Self-access and the adult language learner*' (CILT, 1994)
- Fernández-Toro, M, '*Training learners for self-instruction*' (CILT, 1999)
- Gardner, D, and Lindsay, M, 'Establishing self-access: from theory to practice' (Cambridge University Press, 1999)
- Grigoriadi-Svensson, M, 'La mise en place d'un centre de ressources: considérations logistiques et pédagogiques' in *Les Langues Modernes*, 3: 31–37 (2000)
- Holec, H, '*Autonomy and foreign language learning*' (Pergamon Press, 1980)
- Ingram, D, '*Language centres; their roles, functions and management*' (Amsterdam: John Benjamins, 2001)
- Kenning, M-M. 'Creating an infrastructure for autonomous learning: the resource catalogue' in *System*, Vol 24, 2: 223–231 (1996)
- Little, D, editor, '*Self-access systems for language learning*' (Authentik/CILT, 1989)
- McCall, J, 'Self-access: setting up a centre' (Manchester: British Council, 1992)
- McDevitt, B. 'Learner autonomy and the need for learner training' in *Language Learning Journal*, 16: 34–39 (1997)
- Mozzon-McPherson, M, and Vismans, R, '*Beyond language teaching towards language advising*' (CILT, 2001)
- Pemberton, R et al, editors, '*Taking control: autonomy in language learning*' (Hong Kong University Press, 1996)
- Poteaux, N, 'Conception et fonctionnement des Centres de Ressources de Langues a l'université de Strasbourg: reconcilier avec l'apprentissage des langues' стр. 25–37 в доклад №45 на уъркшоп на ZSE за *Sprachen-Ressourcenzentren in Europa* (Graz: Zentrum für Sch?entwicklung, 2001) който може да се изтегли директно от Интернет (www.sprachen.ac.at/downloads: раздел 'Autonomes Lernen und Ressourcenzentren')

Poteaux, N, and Ginet, A, 'Language resource centres: shifting from the teacher's perspective to the learners perspective' (Грац: доклад за уъркшопа Европейски център за съвременни езици, 5/99) може да се намери в Интернет на адрес (www.ecml.at/documents/reports/WS199905E.pdf)

Riley P, see 'Notes on the design of self-access systems' в CRAPEL (op cit)

Scheffel-Dunand, D, 'Médiathèque virtuelle au service de l'enseignement et de la recherche' in *Etudes de Linguistique Appliquée*, 112: 495–504 (1998)

Sheerin, S, 'Self-access: State of the art article' in *Language Teaching*, 24(3)–143–157 (1991)

Yeung, L, and Hyland, F, 'Bridging the gap: utilising self-access learning as a course component' in *RELC Journal*, Vol 30, 1: 158–174 (1999)

Участници

Координатор на проекта

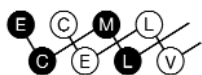
UK – CILT: Център за информация по езиково обучение и изследвания - Centre for Information on Language Teaching and Research има за цел да представя чуждоезиковите възможности на Великобритания във всеки етап и сектор на образованието и обучението. Той е в центъра на национална мрежа от ресурсни центрове и е координатор на Lingu@net Europa, виртуалния езиков ресурсен център в Интернет.

www.cilt.org.uk

www.linguanet-europa.org

Участници: *Lid King; Philippa Wright; Michael Hammond; Imke Djouad; Kita Jiwani*

Основни партньори

ECML: Европейски център за съвременни езици към Съвета на Европа - European Centre for Modern Languages of the Council of Europe, със седалище в Австрия, насърчава иновациите в сферата на езиковото обучение и преподаване. Целта на Центъра е да използва максимално примерите на добра практика, да поощрява диалога и обмена между експертите от всички части на Европа и да подпомага изследователски проекти посредством четиригодишни средносрочни програмни дейности. Всички ресурси са на разположение на уеб страницата:

www.ecml.at

Участници: *Josef Huber; Catherine Seewald*

ES – CRLE: Centre de Recursos de Llengües Estrangeres (Ресурсен център за чужди езици) има за цел да подобрява чуждоезиковото обучение и преподаване и да насърчава иновационната практика, свързана с прилагането на учебна програма в каталонския образователен сектор. Същият се намира в Министерството на образованието на Каталония и обслужва учителите по чужди езици и мрежата от учителски центрове в Каталония.

www.xtec.es/crle

Участници: *Dolors Solé; Natalia Maldonado; Francesca Vidal*

Партньор-издател

GR – KE: Kastaniotis Editions е основан през 1968 г. Каталогът на KE днес включва над 3 000 заглавия. За повече от 10 години работа издателската къща издава годишно най-голям брой нови заглавия в Гърция.

www.kastaniotis.com

Zoobidon+ Communications работи в сътрудничество с KE за дизайна и създаването на портала на ЕРЦ.

www.zoobidon.com

Участници: *Maria Kantirou; Dimitris Kalabalikis; Areti Vassiloglou; Panos Zevgolis; Michalis Loukianos; George Agathos*

Партньори-мрежа

AT – ÖSpK: Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum (ACCML: Австрийски център за изучаване на съвременни езици) е център за иновации в преподаването и обучението на езици и същият акцентира върху международното сътрудничество, разработването на проекти за иновации в езиковото обучение, както и върху създаването на мрежи и разпространението на резултатите от различни проекти из цяла Австрия.

www.sprachen.ac.at

Участници: *Gunther Abuja; Anita Keiper*

BG – ECET: Европейски център за обучение и квалификация (Evropeiski centar za obuchenie i kvalifikacija) има за цел да организира езиковото обучение, да разработва и прилага програми за езиково обучение и методи на преподаване в съответствие с международните стандарти. Той е най-големият организатор на обучение извън училищната програма в България и център на националната мрежа 'Училища Европа за чужди езици и мениджмънт'.

www.ecet.bg

Участници: *Боян Савчев, Пепа Дочева, Велин Турмаков*

CZ – CU: Univerzita Karlova, Ústav jazykové a odborné přípravy (Карлов университет, Институт за езици и обучение на специалисти) е научен и учителски институт, специализиран в преподаването на чешки за чужденци и подготовка на чехи и чужденци за обучение в чешките университети.

www.ujop.cuni.cz

Участник: Zdenka Pražáková

ES – APIGA: Asociación de Profesores de Inglés en Galicia е доброволна организация, която осигурява професионално развитие за новите и за опитните учители по английски език, от началното училище до университета, както от държавни, така и от частни институции. Освен организирането на годишни конференции и кратки, интензивни курсове, асоциацията управлява и ЕРЦ, публикува списание и други материали, участва в европейски проекти и лобира за други организации.

www.apiga.org

Участници: María José Brey; Luis Murado; Xosé Calvo; Anita Demitroff

ES – CFIE: Centro de Formación del Profesorado e Innovación Educativa (Център за обучение на учители и нововъведения в образованието) отговаря за предоставянето на вътрешно обучение и помощ за учителите при образователните нововъведения в областите Гуардо и Салдана (Паленсия). Той обединява регионална мрежа от 32 CFIE-центра.

<http://centros5.pntic.mec.es/cpr.de.guardo>

Участник: María Luz Martínez Seijo

FI – NBE: Национален съвет за образование (Opetushallitus/Utbildningsstyrelsen) предоставя на собственици и директори на училища, на учители, ръководители и на хора от практиката развитие, оценка и информация, свързана с образованието. Трите основни дейности са развитие на образованието, оценка на образованието и оказване на помощ.

www.oph.fi/english

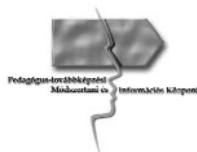
Участници: Kalevi Pohjala; Anneli Tella; Birkitta Leppänen

GR – ILSP: Институт за работа с езика и говора (Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου, IEA) има за цел да подпомага развитието на езиковите техники в Гърция. Най-вече, той се занимава с научна дейност в областта на теоретичната, приложна и компютърна лингвистика, естествената обработка и техника на езика, компютърно подпомагано езиково обучение, работа с говора, синтеза и промяна.

www.ilsp.gr

Участник: Anna Vacalopoulou

HU – PTMIK: Pedagógus-továbbképzési Módszertani és Információs Központ (Център за методология и информация за обучение на учители) е център за акредитация на системата за квалификация, финансирана от държавата. От името на Министерството на образованието, той също координира и основните национални проекти като прилагане на модели за гарантиране на качество; увеличаване на формите за обучение на ромското население, както и развитие и разпространение на алтернативна педагогика. Заедно с управлението на ЕРЦ, отделът за съвременни езици PTMIK (разположен във Веспрем) насърчава и нововъведенията в преподаването на езици и отговаря за квалификацията на методистите, които обучават учители.

www.ptmik.hu

Участници: Agnes de Jonge; Erzsébet Csibi

IS – UoI: Tungumálamiöstöð Háskóla Íslands (Езиков център при Университета на Исландия) е институция за предоставяне на услуги към Университета на Исландия за студентите и персонала, които желаят да подобрят владението на езика. Центърът предлага основни средства за насочено самостоятелно обучение по различни езици. Той представя най-новите разработки в изучаването и преподаването на езици.

www.hi.is/stofn/tungumala

Участници: Eyjólfur Már Sigurðsson; Peter Weiss; Erlendhna Kristjánsson

LU – CLL: Centre de Langues Luxembourg е държавна институция за преподаване на езици за възрастни. Студентите идват от изключително разнообразни културни и лингвистични среди. Като център на официалните езикови изпити в Люксембург, CLL е член на ALTE.

www.cll.lu

Участници: Annalisa Rana; Guy Bentner; Marc Belche; Ines Quaring; Béatrice Zahlen

Malta – UOM: Университетът в Малта (L-Universita' ta' Malta) е държавен университет на Малтийския архипелаг в Средиземно море. Той има десет факултета и редица изследователски институти. Неговата мисия е да постигне академичното съвършенство и да отговори на националните нужди.

www.um.edu.mt

Участник: Charles Mifsud

NL – CINOP: Centrum voor Innovatie van Opleidingen (Център за иновации в образованието и обучението) Cinop е специализиран в подпомагането на учители и организации при разработване на иновационни идеи. Неговите силни позиции са в интегрирането на теоретичната концепция в практическите ситуации в час и в езиковите учебни планове (за изучаване на чужд или втори език).

www.cinop.nl

www.trefpunttalen.nl

Участници: Polly Perkins; Anja van Kleef

cdi univerzum

SI – CDIU: Center za dopisno izobraževanje – UNIVERZUM (Център за дистанционно обучение) е организация, която предоставя обучение. Нашите обучаеми са възрастни хора, повечето от които работят на пълен работен ден, посещават курсове за квалификации или за преквалификации.

www.cdi-univerzum.si

Участник: *Irena Škulj*

Оценители на проекта ЕРЦ

Вътрешна, формираща оценка: *Лаура Ръндъл*, Център за информация по езиковото обучение и изследвания (CILT)

Външна оценка: *Джоан Нордлунд*, Университет в Хелзинки

Обществеността в Европа все повече се интересува от изучаването на чужди езици с цел усъвършенстване на личността, мобилност и взаимно разбиране. В отговор на този нараснал интерес, който се среща във всички обществени сфери бе отбелязано значително разрастване на нови Езикови ресурсни центрове (ЕРЦ). Тези центрове са разнообразни както според начина на изграждане, така и според техните целеви потребители, но неизменно се характеризират със своя ангажимент към качеството на езиковото обучение и към възможностите, които предлагат на обучаемите да поемат отговорността за собственото си обучение.

Проектът за ЕРЦ, резултат от който е настоящото Ръководство, обединява многонационална група от специалисти с опит в управлението на различни видове Центрове. Това изключително практично помагало, което може да се използва във всякакъв контекст, е плод на дискусии и задълбочен анализ на техния опит. Ръководството представлява отражение на опита и помагало за бъдещи дейности и би представлявало интерес както за практикуващи, така и за начинаещи в тази дейност.

Лид Кинг, Директор
Център за информация по езиковото обучение и изследване (CILT)

Improving support for language learning through
Language Resource Centres

Този проект е осъществен с подкрепата
на Европейската общност в
рамките на Програмата "Сократ".